

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Bakalářská práce

Projekt Hurá do školy a jeho přínos
pro zúčastněné děti předškolního věku
z pohledu jejich rodičů a pedagogů,
kteří ho realizují

Vypracovala: Tereza Čejnová

Vedoucí práce: Mgr. Martina Lietavcová, Ph.D.

České Budějovice, 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorem této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích .....

.....

Tereza Čejnová

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Martině Lietavcové, Ph.D. za odborné vedení, vstřícné jednání a užitečné rady. Děkuji také paní ředitelce a pedagogům Mateřské školy Dačice, ve které probíhá projekt Hurá do školy, za poskytnutí potřebných informací ke zpracování této bakalářské práce. Poděkování patří také pedagogům a rodičům za participaci ve výzkumném šetření.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá projektem Hurá do školy. Cílem této práce je reflektovat daný projekt z pohledu pedagogů, kteří ho realizují a z pohledu rodičů, kteří se ho s jejich dětmi zúčastnili. Tato práce sestává ze dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část se zaměřuje na školní zralost a připravenost. Dále se zabývá vývojem dítěte předškolního věku se zaměřením na jednotlivé oblasti jeho vývoje. V teoretické části jsou také vymezeny a legislativně upřesněny pojmy předčasný nástup do základní školy, řádný nástup a odklad školní docházky. V této části je také popsán projekt Hurá do školy. V praktické části jsou prezentovány výsledky získané kvalitativním výzkumným šetřením. Pro sběr dat byla zvolena metoda rozhovoru. Rozhovor byl veden s pedagogy, kteří na projektu Hurá do školy pracují v mateřské škole a s rodiči, kteří se s jejich dětmi tohoto projektu zúčastnili.

Klíčová slova: školní zralost, školní připravenost, mateřská škola, spolupráce

Abstract

The bachelor thesis deals with the project Hooray let's go to school. The aim of this thesis is to reflect on this project from the point of view of the teachers who implement it and from the point of view of the parents who participated in it with their children. This thesis consists of two parts – theoretical and practical. The theoretical part focuses on school maturity and readiness. It also deals with the development of preschool children with a focus on individual areas of their development. In the theoretical part, the concepts of early entry into primary school, proper entry and postponement of school attendance are also defined and legislatively specified. This section also describes the project Hooray let's go to school. In the practical part, the results obtained by qualitative research are presented. The interview was chosen as data collection method. Interviews were conducted with teachers who work on the project Hooray let's go to school in the kindergarten and with parents who participated in this project with their children.

Keywords: school maturity, school readiness, kindergarten, collaboration

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ŠKOLNÍ ZRALOST A PŘIPRAVENOST	10
1.1 Školní zralost.....	11
1.2 Školní připravenost.....	12
1.3 Složky školní zralosti a připravenosti	12
1.3.1 Fyzická zralost	12
1.3.2 Psychická zralost.....	13
1.3.3 Pracovní zralost	13
1.3.4 Emocionální a sociální zralost	14
1.4 Školní nezralost.....	14
2 VÝVOJ DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU PŘED NÁSTUPEM DO ŠKOLY	16
2.1 Motorický vývoj a motorické oblasti důležité pro nástup do školy.....	16
2.1.1 Hrubá motorika	16
2.1.2 Jemná motorika	17
2.1.3 Grafomotorika.....	17
2.2 Kognitivní vývoj a kognitivní oblasti důležité pro nástup do školy	18
2.2.1 Zrakové vnímání	18
2.2.2 Sluchové vnímání	20
2.2.3 Prostorová orientace.....	22
2.2.4 Matematická pregramotnost	22
2.2.5 Čtenářská pregramotnost	23
2.2.6 Paměť	23
2.2.7 Myšlení.....	24
2.2.8 Pozornost	24
2.2.9 Řeč.....	25
3 ŘÁDNÝ NÁSTUP DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY, PŘEDČASNÝ NÁSTUP DO ŠKOLY, ODKLAD ŠKOLNÍ DOCHÁZKY	26

3.1	Řádný nástup do základní školy.....	26
3.2	Předčasný nástup do školy	26
3.3	Odklad školní docházky	26
4	PROJEKT HURÁ DO ŠKOLY	28
4.1	Cíle projektu	28
4.2	Popis projektu	29
4.3	Jednotlivé lekce projektu	30
	PRAKTICKÁ ČÁST	31
5	CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	31
	Výzkumné otázky.....	31
6	METODIKA	32
6.1	Rozhovor.....	32
6.2	Kódování rozhovoru	32
6.3	Výběr respondentů a místo výzkumu.....	33
6.4	Etické otázky výzkumu.....	33
7	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU – PEDAGOGOVÉ.....	34
8	VÝSLEDKY VÝZKUMU – PEDAGOGOVÉ	36
8.1	Kategorie 1 – Příprava lekcí projektu.....	37
8.1.1	Podkategorie 1.1 – Časová náročnost přípravy.....	37
8.1.2	Podkategorie 1.2 – Cílová skupina projektu.....	38
8.2	Kategorie 2 – Pozitiva projektu.....	38
8.2.1	Podkategorie 2.1 – Pozitiva pro děti	38
8.2.2	Podkategorie 2.2 – Pozitiva pro učitele.....	39
8.2.3	Podkategorie 2.3 – Pozitiva pro rodiče	39
8.3	Kategorie 3 – Negativa projektu.....	40
8.4	Kategorie 4 – Spolupráce pedagogů s rodiči během projektu	41
8.4.1	Podkategorie 4.1 – Materiály pro rodiče	41
8.4.2	Podkategorie 4.2 – Zpětná vazba od rodičů.....	42
8.5	Kategorie 5 – Posun dětí.....	42
8.6	Kategorie 6 – Zlepšení projektu do budoucna	43
9	CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU – RODIČE	44

10	VÝSLEDKY VÝZKUMU – RODIČE.....	46
10.1	Kategorie 1 – Pozitiva projektu.....	47
10.1.1	Podkategorie 1.1 – Nové informace.....	47
10.1.2	Podkategorie 1.2 – Možnost pozorování	47
10.1.3	Podkategorie 1.3 – Inspirace.....	48
10.1.4	Podkategorie 1.4 – Reakce dětí při účasti	49
10.2	Kategorie 2 – Negativa projektu.....	49
10.3	Kategorie 3 – Spolupráce pedagogů s rodiči během projektu	50
10.4	Kategorie 4 – Posun dětí.....	50
10.5	Kategorie 5 – Spokojenost rodičů s projektem	50
10.5.1	Podkategorie 5.1 – Připravenost projektu a vedení lekcí pedagogy	50
10.5.2	Podkategorie 5.2 – Názor rodičů na projekt	51
11	DISKUZE.....	52
11.1	Doporučení pro praxi	59
	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	62
	SEZNAM TABULEK	66
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na projekt Hurá do školy, který je určen dětem předškolního věku před nástupem do základní školy s jejich rodiči. Tento projekt se věnuje školní připravenosti dětí.

Školní zralost a připravenost jsou témata, kterým je ve společnosti každoročně věnována pozornost především před obdobím zápisu do základních škol. Pedagogové v mateřských školách denně rozvíjejí mimo jiné i ty oblasti vývoje dítěte, které jsou klíčové pro úspěšný nástup do základního vzdělávání. Nicméně, pro dostatečný rozvoj dítěte je důležitá nejen činnost pedagogů, ale také rodičů dětí. Mnozí rodiče však nemají dostatek informací k tomu, aby mohli být v tomto směru svým dětem nápomocni. Projekt Hurá do školy se v této problematice snaží rodičům a jejich dětem pomáhat.

Projekt Hurá do školy mě velmi zaujal. S tématem školní zralosti a připravenosti jsem se setkala nejen při výuce na pedagogické fakultě, ale také na pedagogických praxích v mateřských školách, což bylo také inspirací k volbě tohoto tématu. Ráda bych si v této aktuální problematice rozšířila své dosavadní znalosti.

Bakalářská práce je složena ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část se věnuje školní zralosti a připravenosti, popisu vývoje dítěte předškolního věku se zaměřením na jednotlivé oblasti. Dále obsahuje upřesnění pojmů předčasného nástupu a řádného nástupu do základní školy a také odkladu školní docházky. Je zde také popsán samotný projekt Hurá do školy.

V rámci praktické části probíhalo kvalitativní výzkumné šetření, s využitím metody rozhovoru. Cílem bakalářské práce bylo reflektovat projekt Hurá do školy z pohledu pedagogů, kteří ho realizují a rodičů, kteří se projektu s jejich dětmi zúčastnili.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ŠKOLNÍ ZRALOST A PŘIPRAVENOST

Zahájení školní docházky představuje v životě dítěte klíčovou událost. Dítě přechází z role předškoláka do role školáka. S touto novou sociální rolí se však pojí spousta zásadních změn, které ovlivní nejen jeho život, ale i život celé jeho rodiny (Opravilová, 2016). Fasnerová (2018) zastává podobný názor ohledně velkých změn, které se pojí se zahájením školní docházky. Oproti bezstarostnému období, ve kterém figurovala hra, najednou přichází celá řada požadavků a povinností spjatých se školní prací. Dítě si zvyká na nové spolužáky, se kterými musí spolupracovat, nové prostředí třídy a také musí zvládnout odloučení od rodičů na delší časový úsek. V neposlední řadě již při vyučování nemá možnost vykonávat volnou činnost dle jeho aktuálního přání, ale práce je mu zadávána učitelem, který ji po dokončení také kontroluje (Fasnerová, 2018).

Očekávání dětí od školy se různí. Některé děti přicházejí do školy s radostí, jiné naopak mohou pociťovat obavy z nové nadcházející životní etapy. Na toto očekávání má vliv mnoho faktorů. Ovlivňovat ho může například názor rodičů či sourozenců na vzdělávání nebo úroveň školní připravenosti daného dítěte. Může se stát, že po zahájení školní docházky u dítěte nastanou adaptační potíže, které se projevují jak psychicky, tak fyzicky. Je třeba brát v potaz individualitu každého a poskytnout dostatečně dlouhou dobu na vstřebání všech změn, které školní docházka přináší (Opravilová, 2016). Projevy špatné adaptace se dají pozorovat ve škole například neschopností udržet pozornost nebo vyrušováním. Někdy však projevy mohou rodiče pozorovat i doma například zvýšenou únavou dítěte, nechutí plnit domácí úkoly, bolestí hlavy či břicha, v těžších případech i zvracením. Rozeznat adaptační problémy od onemocnění lze dle toho, že se projevují především v pracovním týdnu a o volných dnech vymizí. Problémy spojené s adaptací se objevují zejména na začátku školního roku, občas se však mohou vyskytovat v průběhu celé 1. třídy (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Je tedy potřeba zjistit, zda je dítě schopné zvládnout nároky a povinnosti školní docházky, které na něj budou kladeny. Proto je podstatné zhodnotit zralost dítěte k nástupu do základního vzdělávání. Na tomto posouzení participuje celá řada odborníků

z mateřské školy či pedagogicko-psychologické poradny. Podílet se mohou i další odborní pracovníci. Po důkladném zvážení se rozhoduje o způsobilosti dítěte ke vstupu do 1. třídy, popřípadě mu může být doporučen odklad školní docházky (Dandová et al., 2018). Pojmy školní zralost a školní připravenost bývají občas používány souběžně. Jejich význam se od sebe však lehce liší, nicméně oba termíny představují označení předpokladů pro zvládnutí nároků školní docházky (Otevřelová, 2016).

1.1 Školní zralost

Pojem školní zralost pochází z německého slovníku ze slova *Schulreife*, které se objevovalo v německé literatuře již v minulém století. Zmínky o školní zralosti však objevujeme už v knize *Velká didaktika* od Jana Amose Komenského (Kropáčková, 2008).

V odborné literatuře můžeme nalézt mnoho různých definic tohoto pojmu. Thorová (2015) popisuje školní zralost jako: *„název pro soubor duševních schopností a dovedností, které umožňují dítěti zvládnout nároky povinné školní docházky a zároveň mít z vyučování a školních aktivit prospěch“* (Thorová, 2015, s. 396). Bednářová a Šmardová (2010) uvádějí definici následovně: *„můžeme obecně školní zralost vymezit jako dosažení takového stupně vývoje (v oblasti fyzické, mentální, emocionálně-sociální), aby se dítě bylo schopno bez obtíží účastnit výchovně-vzdělávacího procesu; nebo alespoň bez větších obtíží, nejlépe s radostí a dychtivostí“* (Bednářová & Šmardová, 2010, s. 2).

U předškolního dítěte dochází k vývoji centrální nervové soustavy (CNS). Tento vývoj souvisí také se školní zralostí, jelikož jeho příčinou dochází v těle k mnoha změnám, které jsou k nástupu do školy zcela zásadní (Otevřelová, 2016). Podobný názor zastává i Vágnerová (2000): *„Zrání organismu dítěte, především jeho CNS, se projevuje změnou celkové reaktivity, zvýšením emoční stability a odolnosti vůči zátěži“* (Vágnerová, 2000, s. 136). Vágnerová (2000) dále uvádí, že právě tento zmíněný vývoj pozitivně ovlivňuje úroveň hrubé a jemné motoriky nebo vývoj některých smyslů zejména zrakového a sluchového vnímání (Vágnerová, 2000).

1.2 Školní připravenost

Školní zralost odpovídá vnitřnímu biologickému vývoji centrální nervové soustavy a je dána z části i geneticky, proto ji nelze snadno ovlivňovat. Školní připravenost naopak zahrnuje dovednosti, které dítě nabývá učním (Průcha, 2016).

V objasnění pojmu školní připravenosti se opět lze setkat s různými definicemi. Například Koťátková (2014) ji definuje jako: *„způsobilost a stav rozvoje obecných a praktických vědomostí, dovedností a návyků, které umožní dítěti pokračovat ve svém vývoji prostřednictvím školního vzdělávání (na úrovni kurikula/ programu dané školy, které můžeme ve vztahu k dítěti vybírat“* (Koťátková, 2014, s. 139). Rovněž Vágnerová a Lisá (2021) dávají školní připravenost do souvislosti s těmi schopnostmi dítěte, jenž jsou potřebné v základní škole: *„Školní připravenost znamená dosažení určité úrovně schopností a dovedností, které jsou nezbytné pro školní práci“* (Vágnerová & Lisá, 2021, s. 270). Mezi některé znaky školní připravenosti může patřit i to, že dítě respektuje autoritu učitele nebo je schopné zapadnout do kolektivu svých spolužáků (Vágnerová & Lisá, 2021).

Opravilová (2016) doplňuje informaci o tom, jak moc jsou si pojmy školní zralost a školní připravenost blízké. *„Pomyslná hranice mezi školní zralostí a připraveností je téměř nepatrná“* (Opravilová, 2016, s. 172).

1.3 Složky školní zralosti a připravenosti

Kucharská a Švancarová (2004) definují čtyři jednotlivé složky školní zralosti (připravenosti) na základě nichž je jejich úroveň posuzována. Zahrnují mezi ně fyzickou zralost, psychickou zralost, zralost pracovní a také sociální a emocionální zralost (Kucharská a Švancarová, 2004).

1.3.1 Fyzická zralost

Její zhodnocení by mělo být především v kompetenci dětského lékaře. Zohledněn by měl být například věk dítěte, jeho výška, váha a celkový zdravotní stav (Pugnerová & Dušková, 2019). Důležitá je i obranyschopnost imunitního systému dítěte, jelikož jeho oslabení by při vstupu základní školy mohlo být problémem. Ostražitost je na místě i u dětí,

kterých se týkalo rizikové těhotenství či porod (Bednářová & Šmardová, 2010). Jucovičová a Žáčková (2014) uvádějí, že v některé odborné literatuře lze nalézt i přibližnou výšku a váhu, kterou by dítě mělo v 6 letech dosahovat. Před touto informací však varují, jelikož každé dítě je jedinečné a mělo by být posuzováno samostatně. V neposlední řadě může být znakem školní zralosti vypadávání mléčných zubů. Opět se však jedná spíše o orientační informaci nežli o pravidlo. Podstatným faktem k zvážení je úroveň fyzické náročnosti školní docházky. Mělo by být důkladně uváženo, zda je dítě schopné tuto náročnost zvládnout (Jucovičová & Žáčková, 2014).

1.3.2 Psychická zralost

Do psychické zralosti dítěte se promítá více oblastí. Mezi tyto oblasti lze zařadit například mentální vyzrálost, jenž zahrnuje úroveň myšlení. Dále se do této oblasti zralosti promítá i úroveň řeči dítěte, orientace v prostoru nebo správná pravolevá orientace, která je důležitá při školní výuce. V neposlední řadě je velmi důležité smyslové vnímání, především zrakové a sluchové (Kucharská & Švancarová, 2004). Adekvátní úroveň zralosti smyslové percepce je stěžejní pro osvojení si trivia (čtení, psaní, počítání) v základní škole (Jucovičová & Žáčková, 2014). Podle Vágnerové a Lisé (2021), se psychická vyspělost může odrážet mimo jiné i v postoji dítěte k učiteli a školním povinnostem.

1.3.3 Pracovní zralost

Neboli tzv. práceschopnost se projevuje samostatností při práci, motivací do činnosti, schopností činnost dokončit i přes překážky či pozorností k učiteli (Bednářová & Šmardová, 2022). Dle Říčana a Krejčířové (2006) by dítě dostatečně zralé v této oblasti mělo být schopné samo sebe ovládat a omezovat impulzivní chování.

Na úrovni této zralosti se podílí i výchova. Je přínosné, když je dítěti poskytnut prostor pro samostatnost, má stanovená určitá pravidla či má na starost lehké povinnosti (Bednářová & Šmardová, 2022).

1.3.4 Emocionální a sociální zralost

Dítě nastupující do školy by mělo dosahovat patřičné úrovně i v této oblasti. Mělo by být dostatečně citově stabilní, umět se vyrovnat s neúspěchem a zvládat vlastní emoce přiměřeně k věku. Také by mělo být odolné k překážkám. Každé dítě je však jiné, proto je i emocionální vyspělost u každého dítěte individuální (Bednářová & Šmardová, 2010). Komplikace mohou nastat u dětí, které jsou vysoce citlivé nebo u těch, které momentálně prožívají emočně vypjatou situaci, například rozvod rodičů (Jucovičová & Žáčková, 2014).

K emocionální zralosti přináleží i sociální zralost. Dítě musí zvládnout delší odloučení od rodičů, prosadit se v nové skupině spolužáků, se kterými pracuje, dále musí respektovat novou autoritu paní učitelky (Říčan & Krejčířová, 2006). Špaňhelová (2008) zastává stejný názor ohledně respektování autority paní učitelky a překonání času bez rodičů jako znaku emocionální zralosti. Dále dodává, že dítě by mělo být schopné bez ostychu komunikovat s paní učitelkou či se spolužáky. Bednářová a Šmardová (2010) uvádějí, že k sociální vyspělosti se řadí i znalost základního slušného chování mezi lidmi. Dítě by mělo umět používat základní verbální zdvořilostní fráze a vědět, jak se chovat v různých situacích (Bednářová & Šmardová, 2010). Pokud by si rodiče nebyli jisti, zda je jejich dítě emočně a sociálně zralé na vstup do školy, nabízí se možnost promluvit si o této problematice s odborníkem v psychologické poradně (Špaňhelová, 2008).

1.4 Školní nezralost

V některých případech nastává situace, že dítě nedosahuje dostatečné úrovně vyspělosti ve všech oblastech potřebných k zahájení školního vzdělávání. Tento stav bývá označován termínem školní nezralost (Pugnerová & Dušková, 2019). Pokud tato situace nastane, bývá dítěti navrhováno a doporučováno odložení zahájení školní docházky (Žáčková & Jucovičová, 2015). Více informací o odkladu školní docházky viz kapitola 3.3.

Je klíčové, aby dítě disponovalo dostatečnou vyspělostí ve všech oblastech školní zralosti. V případě nezralosti některé z nich mohou nastat obtíže. V některých případech nastává situace, že se dítě na začátku školní docházky po nějakém čase musí vrátit zpět do mateřské školy. Pro dítě je tato situace velmi náročná, jelikož to, jak probíhá začátek

jeho základního vzdělávání ovlivňuje i celou jeho budoucnost. Proto je rozhodnutí o nástupu do základní školy či odkladu školní docházky velmi vážným rozhodnutím, které by se mělo důkladně uvážit (Jucovičová & Žáčková, 2014). „Škody pramenící z toho, že doporučíme dítěti odklad „neoprávněně“, jsou nepoměrně menší než škody, které vzniknou dětem, které do školy jdou, neuspějí a jsou případně dodatečně vráceny do mateřské školy“ (Mertin & Gillernová, 2010, s. 239).

2 VÝVOJ DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU PŘED NÁSTUPEM DO ŠKOLY

2.1 Motorický vývoj a motorické oblasti důležité pro nástup do školy

V závěru předškolního období nastávají změny tělesné konstituce dítěte (Říčan, 2021). V průběhu tohoto období roste do výšky, prodlužují se také jeho končetiny a hlava začíná mít lépe odpovídající velikost k velikosti těla (Bednářová et al., 2017; Říčan, 2021). Říčan (2021) dále dodává, že změna je viditelná například i na trupu dítěte, který se zplošťuje.

Dítě v předškolním věku má velkou potřebu pohybu, která bývá zapříčiněna především růstem kostí (Bednářová et al., 2017). V předškolním období se zlepšuje motorická obratnost a souhra pohybů. Zlepšená pohyblivost souvisí i s lepší dovedností samoobsluhy v tomto věku (Bednářová et al., 2017; Mertin & Gillernová, 2010).

Mateřská škola by měla přispívat k vývoji dítěte podporou zdravého životního stylu. Je třeba do programu začleňovat pohybové činnosti a pobyt venku, což podpoří hrubou motoriku dítěte (Bednářová et al., 2017). V tomto věku dochází také k rozmachu jemné motoriky a dětské kresby (Bednářová et al., 2017; Mertin & Gillernová, 2010).

2.1.1 Hrubá motorika

Jinými slovy pohyb rozsáhlých svalových skupin se postupně rozvíjí již od útlého věku dítěte a je ukazatelem správného vývoje. U dětí v předškolním období se začíná zlepšovat i koordinace těla (Otevřelová, 2016). Pro dítě je pohyb už od narození přirozený. V dnešní době však už není k pohybu tolik možností, jako jich bývalo dříve. Úbytek pohybových aktivit má na dítě neblahý vliv (Kutálková, 2010).

Dobrá úroveň hrubé motoriky je předpokladem pro jemnou motoriku a pro grafomotoriku. Ovlivňuje tedy i budoucí osvojování si psaní (Bednářová et al., 2017; Otevřelová, 2016). Hrubá motorika může mít mimo jiné vliv i na duševní vývoj dítěte. Během předškolního období je dobré ji rozvíjet (Otevřelová, 2016). Je vhodné zařazovat do programu s dětmi nejrůznější pohybové aktivity, jako například chůzi, běhání, skákání, házení či chytání míče a mnoho dalšího (Bednářová & Šmardová, 2015; Kutálková, 2010; Otevřelová, 2016). Podpora hrubé motoriky by měla zahrnovat volný pohyb,

ale také zařazování cviků vhodných pro děti. V případě vyzorování problémů v oblasti hrubé motoriky, je možné, obrátit se na lékaře nebo další odborné pracovníky (Bednářová, Šmardová, 2015).

2.1.2 Jemná motorika

Jemná motorika představuje pohyb drobných svalových skupin, které jsou potřebné k zacházení s malými objekty. Je potřebná k osvojení si dovednosti kreslení a poté psaní (Bednářová et al., 2017).

Často bývá spojována především se svaly ruky a mluvidel (Kutálková, 2010). Jemná motorika ruky se týká zejména pohybu prstů. Jemná motorika mluvidel zahrnuje obratnost jazyka nebo rtů (Otevřelová, 2016).

V předškolním věku ji může rozvíjet kupříkladu manipulace s drobnými předměty nebo stavebnice (Bednářová et al., 2017; Bednářová & Šmardová, 2015; Otevřelová, 2016). Lze ji podporovat i pomocí sebeobslužných činností v denním režimu (Bednářová & Šmardová, 2015).

2.1.3 Grafomotorika

Tento pojem představuje označení pohybů při psaní. Při psaní se zapojují různé oblasti, jednou z nich jsou například smysly. Dále se zapojují svaly ruky a předloktí, ale roli hrají i další svaly těla (Kleplová & Pilná, 2021). Výuce psaní předchází v předškolním věku kreslení. Kresba se v předškolním období stává zároveň diagnostickým nástrojem (Bednářová & Šmardová, 2010).

Ke grafomotorice náleží také pojmy vizuomotorika (soulad mezi okem a rukou) a laterálita (dominance ruky, kterou dítě upřednostňuje) (Bednářová & Šmardová, 2010).

Pokud má dítě oslabení v této oblasti, může to vést ve školních letech kupříkladu ke špatné úpravě jeho písma, pomalejšímu psaní a zvyšování počtu chyb (Bednářová & Šmardová, 2010). Nesprávné návyky při kreslení a psaní způsobí, že dítě přestává jevit o tyto činnosti zájem, v horším případě mohou vést ke vzniku dysgrafie. Preventivně je dobré pozorovat, zda dítě správně drží tužku nebo zajistit vhodné psací pomůcky. Dále

je důležité grafomotoriku s dětmi procvičovat (Jucovičová & Žáčková, 2014). Grafomotorika může být v mateřské škole procvičována uvolňováním svalů ruky hravou formou, které je ideální trénovat krátce a často. Dále je vhodné zařazovat grafomotorické listy, které by měly stupňovat svou náročnost úměrně k vyspělosti dítěte (Otevřelová, 2016).

2.2 Kognitivní vývoj a kognitivní oblasti důležité pro nástup do školy

„Kognitivním (poznávacím) rozvojem (z latinského cognito = poznání) můžeme nazvat všechny duševní procesy a vlastnosti osobnosti, které umožňují poznávání v nejširším slova smyslu“ (Nádvorníková, 2022, s. 18). Vyspělost kognitivních funkcí je v úzkém spojení se školní zralostí a připraveností (Jucovičová & Žáčková, 2014). Po vstupu do základní školy by dítě mělo mít natolik vyspělé kognitivní schopnosti, aby si bez problému zvládlo osvojit čtení, psaní a počítání (Bednářová & Šmardová, 2010; Jucovičová & Žáčková, 2014). Bednářová a Šmardová (2010) navíc dodávají, že dítě by mělo být stejně a dostatečně vyspělé také ve všech oblastech vývoje.

Rozvoj kognitivních schopností probíhá po celý život, v dětství v něm však dochází k největšímu rozmachu. Na vývoji kognitivních procesů mohou mít vliv vnitřní faktory (přirozené dozrávání) nebo vnější vlivy (například učení). Kladný účinek může mít kupříkladu i čas dítěte strávený mezi ostatními dětmi (Thorová, 2015). Rozvoj kognitivních schopností dítěte je také významnou složkou při vzdělávání v mateřské škole (Nádvorníková, 2022).

U dítěte s pomalejším vývojem kognitivních funkcí bývá doporučováno odložení zahájení školní docházky. Poté je třeba s ním o to více cíleně pracovat. Pokud má dítě oslabení jen v některé specifické oblasti, měl by být kladen důraz především na rozmach právě v dané oblasti (Bednářová & Šmardová, 2010).

2.2.1 Zrakové vnímání

Smyslové vjemy zprostředkovávají poznání okolního světa. Zrakové vnímání je smyslem, díky kterému dítě přijímá nejvíce informací. Odmala pozoruje osoby ve své blízkosti,

později ho upoutávají především hýbající se objekty. S postupem vývoje dítěte se zlepšuje i jeho zraková percepce (Otevřelová, 2016). Zrakové vnímání usnadňuje i dorozumívání s okolím sledováním neverbální komunikace. Při vstupu do školy je dostatečně zralý zrak velmi podstatný k tomu, aby se dítě naučilo číst, psát a uspělo i v dalších předmětech (Bednářová et al., 2017). Poláková (2019) zastává stejný názor, ohledně stěžejnosti zrakové percepce pro učení se psaní či čtení a doporučuje zrak v dětském věku rozvíjet.

Deficity ve zrakové oblasti se mohou u dítěte ve školní výuce projevit chybami v zaměňování písmen a čísel, která vypadají podobně, kupříkladu m-n, b-d, 9-6. Dále děti s oslabeným zrakovým vnímáním pomaleji čtou a obtížněji přepisují text. Nedostatky se projevují i tím způsobem, že dítě vyměňuje podobná písmena, některá vynechává nebo vynechává dokonce i celé slabiky (Krejčová et al., 2018).

Zrakové vnímání bývá rozčleňováno do několika druhů: figura a pozadí, zraková diferenciacie, zraková analýza a syntéza, zraková paměť, pohyb očí po řádku. Všechny zmíněné složky spolu navzájem souvisí, proto je dané rozdělení spíše orientační (Bednářová et al., 2017).

Figura a pozadí

Je důležité mít schopnost rozčlenit viděné na předmět, na který se chce dítě zaměřit (figura) a vše, co jej obklopuje (pozadí). Tato dovednost je potřebná například z důvodu schopnosti orientace na ploše. V této schopnosti dochází v případě deficitu této složky k problémům (Bednářová & Šmardová, 2010). Její nevypělost může dítěti přinést komplikace při práci v učebnici či na tabuli, kde se bude obtížněji orientovat (Otevřelová, 2016).

Zraková diferenciacie

Jinými slovy zrakové rozlišování znamená, že dítě dovede odhalit rozdíly na velmi podobně vzhlízejících objektech nebo těch, které jsou vodorovně či svisle inverzní (Krejčová et al., 2018). Díky zrakové diferenciaci jsou děti později ve škole schopny rozlišovat odchylky mezi písmeny, čísly, slovy (Otevřelová, 2016).

Zraková analýza a syntéza

Znamená dovednost rozkládání objektů na jednotlivé komponenty a jejich skládání zpět do jednotného celku (Krejčová et al., 2018). Dítě v předškolním věku si všímá především celku. Až později dospívá k tomu, že vnímá i jeho části, detaily (Bednářová & Šmardová, 2015).

Oční pohyby

Při pohybu očí po řádku, je důležité vést pohyb zleva doprava a shora dolů. Tuto dovednost je třeba trénovat již od dětství. Problémy se mohou vyskytovat například u leváků, kteří mají sklon sledovat text z druhé strany (Bednářová et al., 2017). U dítěte, které nemá dostatečně zralé oční pohyby, nastávají ve škole problémy zejména v přeskakování řádků a slabik ve slovech, vymyšlení slov a celkově snížené kvalitě čtení (Bednářová & Šmardová, 2010).

Zraková paměť

Spolehlivé zapamatování a následné vybavování viděného je pro školní práci nesmírně důležité (Bednářová & Šmardová, 2010). Pokud má dítě v této složce deficit, může to přinést špatné zapamatování písmen či záměny podobných znaků a písmen (Kutálková, 2010).

2.2.2 Sluchové vnímání

Zajišťuje příjem mnoha informací. Sluchové vnímání je důležité z hlediska komunikace mezi lidmi, rozvoje řeči dítěte a potažmo i jeho myšlení (Poláková, 2019). Sluch také přináší do života potěšení prostřednictvím zvuků přírody nebo poslechu písní (Nádvorníková, 2022). V dnešní době je v okolním prostředí slyšet přespříliš zvukových podnětů, což pro nás není příznivé. Hlučné prostředí je nezdravé nejen pro sluch, ale i celkově zdraví. Každodenní výskyt mnoha zbytečných zvuků způsobí, že se dítě odnaučí věnovat pozornost slyšenému hlasu (Kutálková, 2010).

Je velmi důležité se o zdraví sluchu starat a sluchovou percepci rozvíjet (Poláková, 2019). Ve školním prostředí oslabení v této oblasti ohrožuje bezproblémové osvojení čtení a psaní. Možné problémy ve čtení z důvodu oslabení sluchové percepce se projeví tím,

že si dítě například vymýšlí slova nebo ztíženě vnímá čtené. V psaní prohazuje písmena nebo dělá časté chyby v textu. Obecně má ve vyučování problém se psaním slyšeného textu či čísel (Bednářová & Šmardová, 2015).

Naslouchání

Základní schopností sluchového vnímání je naslouchání (Ficová, 2023). Schopnost naslouchání je v mnoha ohledech při výuce v základní škole zcela zásadní (Bednářová & Šmardová, 2010). Na dovednost naslouchání má vliv například i čtení pohádek dítěti a celková vzájemná komunikace v jeho rodině (Bednářová & Šmardová, 2010; Bednářová, et al., 2017).

Figura a pozadí

Schopnosti v oblasti sluchu v předškolním věku stále vzrůstají. Stejně tak se u dětí zvyšuje schopnost rozlišit ve slyšeném důležité zvuky (figura) a ty okolní (pozadí) (Otevřelová, 2016). V některých případech může být dítě mylně označováno jako nepozorné, je však možné, že má oslabenou schopnost sluchové figury a pozadí (Bednářová et al., 2017).

Sluchová diferenciac

Je úzce spjata s výslovností. Dítě by mělo zvládnout v rámci slov rozeznávat jednotlivé hlásky. Dále se pojí také se čtením a psaním, tudíž oslabení této složky může později vést k chybování v těchto schopnostech (Bednářová & Šmardová, 2010).

Sluchová analýza a syntéza

Proces segmentování slova na menší části (slabiky a hlásky) bývá nazýván analýzou. Spojením hlásek vzniknou slabiky a z více slabik slova, to bývá nazýváno syntézou (Bednářová & Šmardová, 2010). Je důležitá při psaní slyšeného. Při jejím oslabení může docházet k vynechávání nebo záměně písmen (Bednářová & Šmardová, 2010; Beníšková, 2007).

Sluchová paměť

Tato dovednost je pro školu zásadní například při psaní diktovaných textů (Otevřelová, 2016). Dále umožňuje zapamatovat si pokyny či slyšené informace a umět informace zopakovat (Bendová, 2011).

Vnímání rytmu

Správné vnímání rytmu umožní rozeznávat dlouhé a krátké hlásky nebo správné rozdělování slov na jednotlivé slabiky (Bendová, 2011). V jeho rozvoji mohou být pro dítě přínosem například básně propojené s pohybem (Otevřelová, 2016).

2.2.3 Prostorová orientace

Na úroveň prostorové orientace mohou mít dopad i další oblasti vývoje, které se s prostorovou orientací prolínají. Ovlivňovat ji může například zraková percepce, sluchová percepce nebo pohybové schopnosti (Bednářová & Šmardová, 2010). S prostorovou orientací se pojí a předchází jí i orientace na vlastním těle a uvědomování si vlastního těla (Bednářová & Šmardová, 2010; Otevřelová, 2016).

Pro dobrou orientaci v prostoru dítě potřebuje dostatek možností k pohybu. K její podpoře přispívá také například stavění stavebnic (Bednářová & Šmardová, 2015). Dítěti, zahajujícímu školní docházku, by již nemělo činit obtíže správně používat označení pojící se s umístěním v prostoru (nahore, dole, uprostřed, pod...) (Bednářová & Šmardová, 2015; Otevřelová, 2016).

Z důvodu deficitu v této oblasti mohou ve školní výuce vyvstat problémy při čtení, psaní či v matematice (Bednářová & Šmardová, 2010).

2.2.4 Matematická pregramotnost

Zpravidla bývá ovlivňována i úrovní rozvoje dalších oblastí vývoje dítěte (Otevřelová, 2016). V předškolním období je potřeba podporovat tuto oblast prostřednictvím her (Bednářová et al., 2017). Dítě by si mělo v této oblasti osvojovat kupříkladu porovnávání prvků, řazení prvků nebo třídění prvků a předmětů (Otevřelová, 2016).

V oblasti geometrie by dítě mělo před nástupem do školy rozpoznat některé tvary. Avšak stěžejní je především schopnost porozumět zadání (Kutálková, 2010).

Deficit v matematice se může projevovat například problémy v hrubé či jemné motorice nebo grafomotorice, špatným krátkodobým zapamatováním a nechápáním času. Po nástupu do školy se oslabení může projevit problémy s počítáním nebo nechápáním slovních úloh (Bednářová & Šmardová, 2015).

2.2.5 Čtenářská pregramotnost

Osvojení si čtení je potřebné pro celý další život (Krejčová et al., 2018). Základy pro čtení se však nerozvíjí až po nástupu do školy, ale jsou pokládány již od dětství, především během předškolního věku. Pomoci rozvíjet dobré základy ke čtenářství mohou pedagogové mateřských škol, ale i rodiče dětí (Havlínová, 2019; Mertin & Gillernová, 2010). Rodina má obrovský vliv na budoucí vztah dítěte ke knihám a čtení. Pokud půjde dítěti příkladem, dítě si k této činnosti osvojí pozitivní postoj (Havlínová, 2019).

Nejlepší motivací k budoucí výuce čtení je předčítání dětem. V rámci čtenářské pregramotnosti je dobré v mateřské škole také zařadit zajímavé aktivity například vzít děti na prohlídku knihovny. Podněcováním čtenářské pregramotnosti již v předškolním věku se může předcházet vzniku problémů ve čtení do budoucna, které je později obtížnější odstranit (Mertin & Gillernová, 2010).

2.2.6 Paměť

V předškolním věku probíhá vývoj paměti mimo jiné například z důvodu rozvoje centrální nervové soustavy (Jucovičová & Žáčková, 2014; Nádvorníková, 2022). Paměť je velmi důležitým aspektem pro vzdělávání. Rozvíjení paměti v brzkém věku může přinést pozitivní účinky i do budoucna (Nádvorníková, 2022).

Dítě v předškolním období zatím není schopno vybírat si, co si zapamatuje, většinou si uchovává v paměti zajímavé podněty. Úmyslné zapamatovávání je častější až před nástupem do školy (Bednářová et al., 2017; Nádvorníková, 2022). V předškolních letech se u dítěte vyskytuje spíše krátkodobá paměť, avšak v průběhu těchto let dochází

k jejímu zdokonalování. Před nástupem do školy si je dítě již schopno tvořit dlouhodobé paměťové stopy (Bednářová et al., 2017; Nádvoříková, 2022).

2.2.7 Myšlení

U předškolního dítěte dochází k vývoji myšlení, který se mimo jiné prolíná také s vývojem řeči (Nádvoříková, 2022). V tomto období se myšlení stává intuitivním. Tato fáze bývá řazena do tzv. předoperačního stadia (Bednářová et al., 2017). „*Typickým znakem myšlení předškolních dětí je útržkovitost, nekoordinovanost a nepropojenost, chybí mu komplexní přístup*“ (Vágnerová & Lisá, 2021, s. 177).

V předškolním období v myšlení stále přetrvává egocentrismus, což znamená, že dítě vnímá svět jen ze svého hlediska a nechápe, že ostatní mohou mít úhel pohledu jiný (Beníšková, 2010; Říčan, 2021; Vágnerová & Lisá, 2021). Dalším specifikem je magičnost myšlení, kdy dítě věří v nadpřirozené bytosti. Tento způsob myšlení však někdy může přesahovat i do mladších školních let dítěte (Thorová, 2015). Dále se v dětském myšlení vyskytuje animismus. Animismus znamená, že dítě vnímá neživé předměty jako živé (Thorová, 2015; Vágnerová & Lisá, 2021). Dále se lze setkat také s tzv. konfabulací, kdy dítě často v utkvělých představách spojuje realitu s vymyšlenými pasážemi. V jeho mysli však považuje fantazii také za realitu a z tohoto důvodu nelze tento jev považovat za lhaní (Beníšková, 2010; Vágnerová & Lisá, 2021). Fantazie je v tomto věku velmi bujná. Nevyskytuje se jen v myšlení, ale lze ji pozorovat v mnoha dalších ohledech například při hře dítěte (Jucovičová, Žáčková, 2014).

V šesti letech dítěte se z mysli pomalu vytrácí fantazijní představy a začíná se vyvíjet logické myšlení (Tóthová-Šimčáková et al., 2017).

2.2.8 Pozornost

Pozornost bývá dělena na dva typy. Bezděčnou (pozornost k novým a lákavým podnětům) a záměrnou (vědomá pozornost silou vůle). S blížícím se nástupem do základní školy, je podstatná především pozornost záměrná (Bednářová & Šmardová, 2022).

Dítě před nástupem do školy by mělo být schopné udržet pozornost přibližně půl hodiny (Tóthová-Šimčáková et al., 2017). Je však třeba brát v potaz, že délka pozornosti může být u každého dítěte individuální. (Bednářová & Šmardová, 2022; Tóthová-Šimčáková et al., 2017).

2.2.9 Řeč

Řeč dítěte je velmi důležitá pro školní práci, ale také nese silný sociální význam. Vývoj řeči se vzájemně ovlivňuje také s dalšími oblastmi vývoje (Bednářová & Šmardová, 2010). Řeč se u dítěte začíná rozvíjet již od útlého věku. Vývoj řeči prochází různými stádii (Otevřelová, 2016). V předškolním věku se řeč dítěte zdokonaluje. Zlepšení se týká například osvojování si nových slov nebo užívání správné gramatiky v řeči (Bednářová et al., 2017). V posledním roce předškolního období by pro dítě již neměla být problémem výslovnost hlásek (Nádvorníková, 2022). Pokud se však problémy stále vyskytují, je dobré doporučit dítěti s rodiči návštěvu odborníka (Bednářová et al., 2017; Nádvorníková, 2022; Otevřelová, 2016).

Za účelem rozvoje řeči je vhodné do programu s dětmi zařazovat nejrůznější aktivity pro podporu této oblasti. Úprava řeči před nástupem do školy je potřebná nejen pro předcházení potíží u čtení a psaní, ale v některých případech také k prevenci vzniku specifických poruch učení (Jucovičová & Žáčková, 2014).

3 ŘÁDNÝ NÁSTUP DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY, PŘEDČASNÝ NÁSTUP DO ŠKOLY, ODKLAD ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

3.1 Řádný nástup do základní školy

Dítě by mělo zahájit školní docházku v daném školním roce, který následuje po dovršení šesti let věku (Kutálková 2010). Dle zákona: „*Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad*“ (Zákon č. 561/2004 Sb., § 36, odst. 3.).

Odpovědností rodiče je přihlásit své dítě k nástupu do základního vzdělávání. Zápis dítěte do základní školy představuje pro něj i jeho rodinu významnou událost (Opravilová, 2016). Během něj rovněž probíhá určitá diagnostika dětí, při níž bývá zjišťována jejich zralost a připravenost na započetí vzdělávacího procesu (Bednářová & Šmardová, 2010; Opravilová, 2016).

3.2 Předčasný nástup do školy

Do základní školy mohou být přijaty i ty děti, jež v den nástupu zatím nedovršily věk šesti let. V době našich prarodičů byl tento postup zcela obvyklý a normální (Opravilová 2016). Dle vymezení zákona: „*Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce*“ (Zákon č. 561/2004 Sb., § 36, odst. 3.).

V tomto rozhodnutí je třeba jednat uvážlivě (Opravilová, 2016). Rodiče k němu přistupují především z důvodu, že shledávají své dítě v některých ohledech a oblastech vyspělé. Nezřídka však může nastávat situace, že se dítě jeví jako velmi nadané v určitých oblastech, ale v jiných oblastech je oslabené. V takovém případě není předčasný nástup do školy pro dítě z hlediska jeho školní úspěšnosti vhodný (Kucharská & Švancarová, 2004).

3.3 Odklad školní docházky

V situaci, kdy je dítě shledáno jako nedostatečně vyztřelé pro zahájení základního vzdělávání, je možné zažádat o odložení školní docházky (Dandová et al., 2018). „*Není-li*

dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení, a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku“ (Zákon č. 561/2004 Sb., § 37, odst. 1.).

Závěrečné rozhodnutí závisí na rodičích dítěte, avšak je nutno k němu přistupovat uváženě (Beníšková, 2007). Jestliže školní docházku zahájí dítě, které je poté v první polovině školního roku shledáno jako nezralé, je možné, udělit mu dodatečný odklad. Učitelé však dodatečný odklad školní docházky povětšinou nevnímají příznivě (Dandová et al., 2018).

Po odkladu školní docházky je zapotřebí s dítětem promyšleně pracovat na přípravě do školy (Krejčová et al., 2018; Kucharská & Švancarová, 2004). Kucharská a Švancarová (2004) dále uvádějí, že je vhodné, aby na rozvoji dítěte pracovali jak učitelé v mateřských školách, tak i jeho rodiče.

4 PROJEKT HURÁ DO ŠKOLY

Projekt Hurá do školy vznikl a probíhá v Mateřské škole Dačice. Je určen dětem předškolního věku před nástupem do školy s jejich rodiči. Jeho záměrem je pomoci dětem při přechodu z mateřské školy do základní školy. V průběhu lekcí projektu jsou procvičovány ty oblasti vývoje dítěte, které jsou důležité pro úspěšné zahájení školní docházky (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

4.1 Cíle projektu

Projekt Hurá do školy stanovuje cíle pro děti a také pro rodiče.

Cíle projektu pro děti:

- rozvíjet schopnosti dítěte za pomoci učitelů mateřské školy a rodičů
- posilovat sociální adaptaci dětí za přítomnosti ostatních rodičů
- podporovat vzájemnou spolupráci dětí ve třídě

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Cíle projektu pro rodiče:

- představit rodičům, jak je možné, hravou formou rozvíjet oblasti vývoje dítěte, které jsou důležité pro nástup do školy
- poskytnout rodičům příležitost vidět jejich dítě pracovat při řízených činnostech s ostatními dětmi, což může přispět k náhledu na jeho vyspělost k zahájení vzdělávacího procesu
- prohloubit vzájemnou spolupráci mezi rodinou dítěte a mateřskou školou

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

4.2 Popis projektu

Prvotní myšlenka pro vznik projektu Hurá do školy pocházela od paní ředitelky Mateřské školy Dačice Mgr. Hany Švarcové ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou Dačice. Mateřská škola Dačice je organizací, jenž zahrnuje 5 odloučených pracovišť. Dnes již projekt Hurá do školy probíhá ve všech pracovištích této mateřské školy. Na jeho realizaci a úpravách se podílí mnoho pedagogických pracovníků z těchto mateřských škol. Projekt je určen dětem v předškolním roce docházky do mateřské školy a jejich rodičům. Probíhá jednou ročně během zimních měsíců a bývá uskutečňován nejčastěji v 6 nebo 7 lekcích. Každá lekce bývá realizována jednou týdně v odpoledních hodinách. Délka lekce je přibližně 60 minut. Na projekt může být přihlášeno kterékoli dítě předškolního věku před nástupem do základní školy s jeho rodiči, které navštěvuje některou z mateřských škol Dačice (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

Dítě si má při účasti na projektu možnost rozšířit své dosavadní znalosti a dovednosti za přítomnosti paní učitelky a jeho rodičů. V průběhu setkávání se rodiče mají šanci seznámit s tím, jakým způsobem lze rozvíjet zrakové vnímání, sluchové vnímání, grafomotoriku, jemnou a hrubou motoriku, matematickou pregramotnost, paměť a pozornost, sociální dovednosti, myšlení, prostorovou orientaci, čtenářskou pregramotnost a řečový projev (artikulace, slovní zásoba, vyjadřování) (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

Projekt probíhá po skupinách. Z důvodu organizace a individuálního přístupu k dítěti je maximální počet osm dětí s jejich rodiči v jedné skupině. V posledních letech také v rámci projektu Hurá do školy prohloubila tato mateřská škola spolupráci se základní školou v daném městě. V průběhu lekcí navštíví mateřskou školu pedagogové prvního stupně základních škol a pomáhají dětem s činnostmi. Pedagogové prvního stupně základních škol si také přichystají základní informace o nástupu do základní školy pro rodiče dětí. Během projektu Hurá do školy dostanou děti také možnost navštívit základní školu (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

Při úvodu každé lekce je nejdříve představeno téma a zaměření lekce. Paní učitelka rodičům představí danou oblast či oblasti, na které je lekce zaměřena a sdělí, proč je důležitá pro nástup do školy. Rodiče se dozvědí informace o tom, o jakou oblast

se jedná, jak je vhodné ji dále rozvíjet a případná rizika jejího oslabení. Lekce vždy probíhají hravou formou. Na lekcích však nejsou soutěže ani porovnávání výkonů jednotlivých dětí (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

Rodiče během lekcí získávají náměty na aktivity k procvičování oblastí školní připravenosti dětí. Rodiče jsou vedeni k tomu, aby při lekcích projektu zejména pozorovali své dítě a poskytovali mu, co největší prostor pro samostatnost. Až pokud má dítě s úkolem problém, mohou mu být rodiče nápomocni. Během činností, na kterých dítě pracuje, mají rodiče možnost vyzorovat jeho silné či slabé stránky a tím získat představu o tom, co by bylo vhodné před vstupem do školy procvičit (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

Tento projekt má v každém z pracovišť Mateřské školy Dačice vždy stejný základ. Průběh lekce a přesný program činností se však může lišit v závislosti na tom, co pedagogové dané mateřské školy považují za nejvíce potřebné k procvičení. Posloupnost lekcí také závisí na individuální preferenci každého pedagoga (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

4.3 Jednotlivé lekce projektu

Projekt Hurá do školy obvykle probíhá v 6 nebo 7 lekcích. V těchto lekcích jsou zpravidla zahrnuty aktivity, které procvičují následující oblasti: zrakové vnímání, sluchové vnímání, grafomotorika, jemná a hrubá motorika, matematická pregramotnost, posilování pozornosti a paměti, sociální dovednosti předškolních dětí, myšlení, prostorová orientace, řečový projev (artikulace, slovní zásoba, vyjadřování), čtenářská pregramotnost.

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Podrobnější upřesnění jednotlivých lekcí a náhled reálných příprav projektu viz přílohy.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Cílem praktické části je reflektovat projekt Hurá do školy z pohledu pedagogů, kteří ho realizují a rodičů dětí, kteří se projektu s jejich dětmi zúčastnili.

Výzkumné otázky

- Jaká jsou pozitiva a přínos projektu Hurá do školy?
- Jaká jsou negativa projektu Hurá do školy?
- Jak probíhá příprava projektu Hurá do školy?
- Jak probíhá spolupráce mezi pedagogem a rodiči během projektu Hurá do školy?
- Jaký je posun dětí po absolvování projektu Hurá do školy?
- Jak jsou rodiče spokojeni s projektem Hurá do školy?
- Co by se dalo na projektu Hurá do školy vylepšit do budoucna?

6 METODIKA

Pro tuto bakalářskou práci bylo zvoleno kvalitativní výzkumné šetření. Švaříček a Šedová (2007) uvádějí: „*Kvalitativní přístup je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu*“ (Švaříček & Šedová, 2007, s. 17).

6.1 Rozhovor

Pro sběr dat byla využita metoda rozhovoru. Rozhovor může být definován jako: „*nestandardizované dotazování jednoho účastníka výzkumu zpravidla jedním badatelem pomocí několika otevřených otázek*“ (Švaříček & Šedová, 2007, s. 159). Probíhat může buď osobně, setkáním výzkumníka s účastníkem výzkumu nebo například i nepřímo pomocí telefonu (Hendl & Remr, 2017). V rámci rozhovorů pro tuto bakalářskou práci probíhaly všechny rozhovory osobně, setkáním s účastníky v jejich pracovním nebo domácím prostředí. Hendl (2005) dále uvádí, že na začátku je třeba klást důraz na navázání vztahu s účastníkem výzkumu, ale důležitým aspektem je i závěr rozhovoru, kdy lze získat některé stěžejní informace. Pro tuto bakalářskou práci byl použit polostrukturovaný rozhovor. Polostrukturovaný rozhovor znamená, že rozhovor je založen na předem nachystaných otázkách či tématech (Švaříček & Šedová, 2007).

6.2 Kódování rozhovoru

Data získaná z rozhovoru byla transkripcí převedena do psané podoby. Poté byla zpracovávána prostřednictvím kódování. „*Kódování obecně představuje operace, pomocí nichž jsou údaje rozebrány, konceptualizovány a složeny novým způsobem*“ (Švaříček & Šedová, 2007, s. 211). Tento proces tedy znamená rozčlenění dat na menší části (jednotky), kterým jsou následně přiřazeny názvy (kódy) (Švaříček & Šedová, 2007). Části označené podobným kódem se poté uspořádávají do kategorií (Kutnohorská, 2009; Švaříček & Šedová, 2007). Dle Švaříčka a Šedové (2007) se jedná o složitý proces,

jenž však umožňuje důkladně zkoumat text a také odhalovat významy, které nemusí být na první pohled patrné.

6.3 Výběr respondentů a místo výzkumu

Pro tuto bakalářskou práci byly stanoveny 2 výzkumné soubory. Prvním souborem byli pedagogové, kteří se podílí na realizaci projektu Hurá do školy. Druhým výzkumným souborem byli rodiče, kteří se se svým dítětem tohoto projektu zúčastnili. Podrobná charakteristika respondentů viz kapitola 7 a 9.

Místo výzkumu

Mateřská škola Dačice – stručná charakteristika

Mateřská škola Dačice se nachází v Jihočeském kraji v okrese Jindřichův Hradec. Mateřská škola je příspěvkovou organizací, jejíž zřizovatelem je město Dačice. Tato škola vznikla v roce 2003 sloučením několika mateřských škol. Aktuálně má 5 odloučených pracovišť a nabízí místo pro umístění až 330 dětí ve 13 třídách. Ředitelkou Mateřské školy Dačice je Mgr. Hana Švarcová. Mateřská škola Dačice poskytuje dětem inspirativní a podnětné prostředí. Snaží se o vytvoření bezpečného a respektujícího místa. Cílem této mateřské školy je vytvořit moderní vzdělávací instituci, jenž nabízí pestrou nabídku vzdělávání, která vychází ze skutečných zájmů a potřeb dětí. Tato vzdělávací nabídka se opírá o osobnostně orientovaný model vzdělávání, podporuje inkluzivní způsob vzdělávání a klade důraz na budování vztahu k přírodě a tradicím (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

6.4 Etické otázky výzkumu

Před realizací výzkumného šetření byli všichni respondenti požádáni o vyplnění formuláře informovaného souhlasu účastníka výzkumu. Vzor tohoto formuláře je k nahlédnutí v přílohách. Dále byla z důvodu ochrany anonymity respondentů v bakalářské práci jejich reálná jména nahrazena jednotlivými kódy.

7 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMÉHO SOUBORU – PEDAGOGOVÉ

Výzkumný soubor byl tvořen 6 respondenty. Respondenty byli pedagogové, kteří projekt Hurá do školy realizují v mateřské škole. V tabulce 1 jsou základní údaje respondentů, kteří se zúčastnili výzkumného šetření. Podrobněji rozepsané informace o jednotlivých respondentech se nacházejí pod tabulkou číslo 1.

Rozhovory s respondenty byly vedeny v klidném prostředí po podpisu informovaného souhlasu účastníka výzkumu.

Tabulka 1 – Základní údaje pedagogů, kteří se zúčastnili výzkumu

Jméno	Věk	Nejvyšší dosažené vzdělání	Délka praxe	Délka praxe na projektu Hurá do školy
P1	25 let	SŠ	7 let	6 let
P2	58 let	SŠ	30 let	6 let
P3	33 let	VŠ (Bc.)	14 let	8 let
P4	34 let	SŠ	12 let	5 let
P5	50 let	VŠ (Bc.)	30 let	7 let
P6	58 let	VŠ (Bc.)	30 let	14 let

Legenda tabulky: SŠ = střední škola s maturitou, VŠ (Bc.) = vysoká škola – bakalářské vzdělání

Zdroj: vlastní

Pedagog P1 je žena ve věku 25 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla středoškolské, pedagogické. Má praxi v délce 7 let, přičemž její praxe na projektu Hurá do školy je 6 let.

Pedagog P2 je žena ve věku 58 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla středoškolské, pedagogické. Má praxi v délce 30 let, přičemž její praxe na projektu Hurá do školy je 6 let. Na předchozím pracovišti měla však zkušenost s podobným projektem.

Pedagog P3 je žena ve věku 33 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla vysokoškolské – bakalářské. Má praxi v délce 14 let, přičemž její praxe na projektu Hurá do školy je 8 let.

Pedagog P4 je žena ve věku 34 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla středoškolské, pedagogické. Má praxi v délce 12 let, přičemž její praxe na projektu Hurá do školy je 5 let.

Pedagog P5 je žena ve věku 50 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla vysokoškolské – bakalářské. Má praxi v délce 30 let, přičemž její praxe na projektu Hurá do školy je 7 let.

Pedagog P6 je žena ve věku 58 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla vysokoškolské – bakalářské. Má praxi v délce 30 let, přičemž její praxe na projektu Hurá do školy je 14 let.

8 VÝSLEDKY VÝZKUMU – PEDAGOGOVÉ

Rozhovory s respondenty byly po jejich slovním souhlasu nahrávány v podobě audio nahrávek. Poté byly rozhovory přepsány a analyzovány. Analýza proběhla pomocí kódování. Podobné kódy byly následně zařazeny do 6 kategorií. K 1., 2. a 4. kategorii byly z důvodu velkého množství informací pro lepší přehlednost přiřazeny také podkategorie. Přehled těchto kategorií a podkategorií se nachází v tabulce 2.

Kurzivou jsou uvedeny citované pasáže rozhovorů s jednotlivými respondenty.

Tabulka 2 – Kategorie a podkategorie

Kategorie	Podkategorie
Příprava lekcí projektu	Časová náročnost přípravy
	Cílová skupina projektu
Pozitiva projektu	Pozitiva pro děti
	Pozitiva pro učitele
	Pozitiva pro rodiče
Negativa projektu	
Spolupráce pedagogů s rodiči během projektu	Materiály pro rodiče
	Zpětná vazba od rodičů
Posun dětí	
Zlepšení projektu do budoucna	

Zdroj: vlastní

8.1 Kategorie 1 – Příprava lekcí projektu

Příprava jednotlivých lekcí projektu Hurá do školy je v kompetenci pedagogů, kteří jej vedou. Výsledné přípravy na lekce projektu Hurá do školy jsou dle slov respondentů ovlivněné více faktory. Pedagogové P1, P2, P3 a P6 odpověděli, že své přípravy každý rok zpravidla obměňují. Pedagogové P2, P3 a P6 sestavují přípravy dle toho, co považují u konkrétních dětí za nejvíce potřebné k procvičení před zápisem k povinné školní docházce. Pedagog P3 poznamenal: *„je to většinou podle té struktury těch dětí.“* Pedagog P5 sdělil, že v přípravách vychází z doporučení pracovníků pedagogicko-psychologické poradny. Pedagog P4 k sestavování lekcí uvedl: *„sestavuju podle tématu, jaký cíle chceme rozvíjet a na to si vlastně sestavím tu lekci.“*

Pedagogové P1, P2, P3, P4 a P5 uvedli, že přípravy pro lekce projektu sestavují za pomoci jejich kolegyně. Pedagog P4 k přípravám lekcí s kolegyní sdělil: *„Vždycky se domluvíme, co která připraví. Vlastně každá připravuje část toho projektu nebo nějakou tu aktivitu.“* Pedagog P5 uvedl, že v rámci příprav na projekt zapojuje i další učitele či asistenty pedagoga, kteří zatím s tímto projektem do té doby neměli zkušenosti: *„snažíme se je vždycky zaučovat.“* Pedagog P6 sdělil, že připravuje lekce projektu sám. Pedagog P3 dodal, že v předchozích letech také připravoval lekce projektu sám, avšak při potřebě pomoci by neváhal konzultovat přípravy lekcí i s dalšími kolegyněmi.

Pedagogové P2, P3, P4 a P5 dále shodně uvedli, že z důvodu velkého množství přihlášených dětí si účastníky rozdělují do dvou skupin. Pedagog P2 uvedl, že je to vyhovující z důvodu individuálního přístupu ke každému dítěti: *„je lépe, když je tam 6, 7 dětí nejvíc. Víc se jim můžete individuálně věnovat.“*

8.1.1 Podkategorie 1.1 – Časová náročnost přípravy

K otázce časové náročnosti příprav projektu pedagogové P1 a P5 uvedli, že časově nejnáročnější pro ně byla příprava lekcí, když s projektem začínali. Pedagog P5 uvedl: *„když jsme začínali to Hurá do školy dělat, tak jsme na tom strávili hodně času, pak už jsme vlastně jenom doplňovali.“* Pedagog P4 sdělil podobný názor ohledně časové náročnosti v době, kdy se rozhodl všechny materiály na lekce projektu zaktualizovat

a upravit. Pedagogové P1, P3, P4 a P6 sdělili, že následná průběžná příprava lekcí jim během týdne zabere přibližně hodinu času před realizací každé lekce.

8.1.2 Podkategorie 1.2 – Cílová skupina projektu

Pedagogové P1, P3, P4 a P5 uvedli, že projekt je především připravován pro ty rodiče s jejich dětmi, kteří zvažují odklad školní docházky či když si rodiče nejsou s potřebností odkladu školní docházky jisti. Pedagog P5 k tomu odpověděl: *„je to určitě přínosem pro ty rodiče, kteří se rozhodují, jestli dát dítěti odklad školní docházky nebo ne.“* Podobný názor sdělil i pedagog P4: *„většinou se zúčastní jenom ty děti, které jsou nerozhodné, jestli budou mít odklad nebo ne.“* Pedagog P2 doporučoval projekt především v případě, když rozpoznají u dítěte oslabené oblasti školní připravenosti, které by bylo potřeba před zahájením školní docházky posílit. Pedagog P3 také sdělil vhodnost účasti dětí v tomto případě: *„ten projekt je pro děti, který mají nějakou oslabenou oblast.“*

Pedagogové P1, P2 a P6 však poznamenali pozitivní vliv projektu pro všechny děti: *„myslím si, že to prospěje všem.“* Pedagog P6 uvádí podobný názor na účast dětí s rodiči na projektu: *„myslím si, že je to důležitá, opravdu důležitá věc.“* Pedagog P4 sdělil, že projekt je nabídnut všem dětem, avšak zpravidla se zúčastní jen některé děti. Pedagog P1 také zdůrazňoval nabídku účasti jen jako dobrovolnou aktivitu, kterou mateřská škola nabízí.

8.2 Kategorie 2 – Pozitiva projektu

K otázce pozitiv a přínosu projektu Hurá do školy odpověděl pedagog P3: *„je to přínos pro děti, je to přínos pro rodiče, je to přínos i pro tu učitelku.“*

8.2.1 Podkategorie 2.1 – Pozitiva pro děti

Samozřejmým přínosem projektu Hurá do školy pro děti je rozvoj oblastí školní připravenosti pomocí her a aktivit, jak uvedl pedagog P4. Dále pedagog P4 hodnotí jako přínosné pro děti vytváření pracovních návyků a zvykání si na práci s rodičem,

což je pro dítě potřebné především na základní škole. Pedagogové P2 a P6 označili jako přínos posilování dítěte po sociální stránce, jelikož se na projektu setkává i s novými lidmi a rodiči ostatních dětí, které nezná, a se kterými musí v průběhu lekcí pracovat. Pedagogové P4 a P6 uvedli jako kladnou stránku projektu příležitost, kdy děti rádi předvádějí rodičům, co již umí a zvládnou. Pedagog P4 k tomu sdělil: „*můžou ukázat svoje dovednosti rodičům, to děti hodně baví, že je zapojí do těch her.*“ V neposlední řadě pedagog P2 uvedl, že dle jeho názoru, účast dětí na projektu dětem usnadní vstup do základní školy.

8.2.2 Podkategorie 2.2 – Pozitiva pro učitele

Pedagogové P1, P2 a P3 označili jako přínos pro učitele to, že se mohou na projektu Hurá do školy individuálně zaměřit na děti, což jim umožní lépe odhalit oslabené oblasti školní připravenosti a nasměrovat je, na co se během rozvoje dětí v mateřské škole zaměřit. Pedagog P2 k tomu sdělil: „*Víc se jim můžete individuálně věnovat a vidíte ten problém, který tam třeba nějaký je a dopomocť jim.*“ Podobnou odpověď sdělil také pedagog P3: „*najdeme ty silný a slabý stránky toho dítěte a pak, když najdeme ty slabý, tak máme ještě čas do toho zápisu, ty slabý stránky nějakým způsobem posílit.*“

Pedagog P2 jako přínos projektu pro učitele uvedl to, že stráví s dětmi a jejich rodiči více času: „*Víc se poznáme. Je tam větší důvěra ke mně jako k paní učitelce.*“ Pedagog P1 označil jako zajímavé, vidět dítě pracovat s rodičem, jelikož jim to umožňuje pozorovat dítě při práci z jiné perspektivy, než jak ho znají v mateřské škole.

8.2.3 Podkategorie 2.3 – Pozitiva pro rodiče

Pedagogové P1, P2, P3, P4 a P5 označili jako přínos to, že na lekcích je rodičům ukazováno, jak s dětmi procvičovat oblasti školní připravenosti. Pedagog P4 sdělil: „*ten přínos je v tom, že pomůže těm rodičům, je nasměrovat, jak ty děti dál rozvíjet.*“ Podobný názor sdělil také pedagog P5: „*A my vlastně takhle můžeme těm rodičům za prvý ukázat, jak s těma dětma pracovat, jak rozvíjet určitý oblasti, protože ty rodiče kolikrát ani neví, že můžou přirozenýma hrama nebo povídáním něco rozvíjet.*“

Dalším pozitivem je, že rodiče vidí, jak dítě pracuje ve skupině a celkově v mateřské škole, to uvedli pedagogové P1, P2, P4, P5 a P6. Pedagog P1 k tomu sdělil: *„jsou zvyklí vidět je spíš při individuální práci a tady je vidí skupinově.“* Pedagog P6 dodal: *„rodiče samozřejmě neví, jak jejich dítě funguje ve školce nebo jak pracuje ve skupince.“* Dále pedagog P6 podotkl, že při pozorování dítěte při práci ve skupině mohou rodiče zhodnotit i jeho celkovou samostatnost.

Dále také pedagogové P2 a P4 uvedli, že na lekcích projektu mohou rodiče vidět, jak práce v mateřské škole funguje a jak s dětmi paní učitelky pracují během řízených činností.

Pedagogové P5 a P6 zhodnotili jako celkový přínos také to, že rodiče mohou pozorovat dítě a mohou lépe posoudit, jestli je zralé na nástup do základní školy. Pedagog P6 dodal: *„rodič jako laik vůbec netuší, co všechno obsahuje vlastně školní zralost, co dítě před nástupem by mělo zvládnout.“*

8.3 Kategorie 3 – Negativa projektu

V otázce negativ se odpovědi pedagogů lišily. Pedagogové P1 a P5 označili jako negativum konání projektu v odpoledních hodinách, což se podepisuje na pozornosti dětí. Pedagog P1 sdělil: *„děti už dost často jsou přetažený, už jsou unavený, ta pozornost třeba není taková.“* Pedagog P5 k negativům projektu také doplnil časovou náročnost jeho přípravy, kterou musí zvládnout potažmo s přípravami na běžný chod mateřské školy: *„chystáme do večerních hodin.“*

Pedagogové P4 a P5 označili jako nevýhodu nutnost pořádání lekcí v malém počtu dětí. Pedagog P5 k tomu odpověděl, že by bylo ideální, aby si každý rodič mohl s dítětem lekce vyzkoušet. Pedagogové P2, P3, P4 a P5 také sdělili, že si s kolegyní z důvodu velkého počtu zájemců rozdělili konání lekcí na 2 skupiny. Pedagog P5 k tomu uvedl: *„nám se třeba i přihlásilo na projekt Hurá do školy plno zájemců a musíme si je dělit, protože ta práce je lepší s šesti, s osmi párama, když to takhle řeknu rodič-dítě.“*

Pedagogové P2, P3 a P6 uvedli jako negativum občasné problémy s rodiči. Pedagogové P2 a P6 sdělili, že i když je tato nadstandardní aktivita nabídnuta těm dětem s rodiči,

kteří by na oblastech školní připravenosti potřebovali zapracovat, rodiče někdy nemají o účast zájem. Pedagog P6 sdělil: „*Občas se najdou rodiče, který třeba by potřebovali tohle vidět a nemají zájem.*“ Pedagog P3 k negativům uvedl, že rodiče při začátku projektu nejsou připraveni na to, že budou muset při lekcích spolupracovat a pracovat společně s dítětem, což je potřeba pro to, aby dítě mělo v rodiči vzor. Avšak dodal, že tento problém se většinou postupem času vyřeší: „*ty rodiče vidí ty druhý okolo sebe a vidí, že ty to taky dělají, tak já to budu taky dělat.*“

8.4 Kategorie 4 – Spolupráce pedagogů s rodiči během projektu

Jedním z cílů projektu Hurá do školy je i prohloubení spolupráce mezi rodinou dítěte a mateřskou školou. Pedagogové P1, P2, P4, P5 a P6 uvedli, že v rámci spolupráce s rodinou během projektu dávají prostor konzultacím s rodiči. Pedagog P6 k tomu sdělil: „*rodiče za mnou třeba chodí, chtějí konzultovat některé věci, co se tam dělaly.*“ Pedagogové P1 a P3 dále uvedli, že je dobré, když se rodiče zapojují a také během projektu s dětmi pracují.

Pedagog P3 zdůraznil také stěžejnost udržování přátelské atmosféry mezi učitelem a rodiči pro dobrý průběh projektu.

8.4.1 Podkategorie 4.1 – Materiály pro rodiče

Pedagogové P1, P3, P4 a P6 sdělili, že po každé lekci projektu mají pro rodiče připravené shrnutí základních informací o probíraném tématu. Pedagog P6 uvedl: „*Rodiče dostávají takovou sumarizaci každého toho setkání. Co se tam vlastně probíralo, jak by to mělo eventuálně vypadat u zralého dítěte před nástupem do školy.*“ Pedagogové P1, P2, P3, P4 a P5 uvedli, že dávají rodičům domů k dispozici materiály k procvičování oblastí, které byly probírané na lekcích projektu. Pedagog P2 uvedl, že tyto materiály poté slouží jako zpětná vazba k tomu, co je potřeba více procvičit: „*Tak se potom ptáme, na co se zaměřit, co jim nešlo.*“ Pedagog P3 sdělil, že v rámci materiálů přihlížejí také k individuálním potřebám dětí: „*pokud víme, že ještě je tam nějaká oslabená oblast, tak se jim snažíme ještě dát něco navíc nebo nabídnout jim různé hry a jakým způsobem s tím dítětem pracovat.*“ Pedagog P4 dodal, že doporučuje rodičům také nejrůznější knihy

a literaturu. Pedagog P5 uvedl, že shrnutí lekcí a materiály k procvičování se osvědčily i pro případ nepřítomnosti některého dítěte: *„když ty rodiče chybí nebo se omluví, že nemůžou, tak my jim právě poskytneme ty materiály ají metodiku a pracovní listy a takže vlastně nezameškají, můžou si ty úkoly udělat doma s dětmi.“*

8.4.2 Podkategorie 4.2 – Zpětná vazba od rodičů

Všichni dotázaní pedagogové uvedli, že na poslední lekci projektu mají připravený krátký dotazník pro rodiče. Tento dotazník jim poskytuje zpětnou vazbu na spokojenost či nespokojenost rodičů s projektem. Pedagogové však uvedli, že v dotazníku většinou shledávají pozitivní zpětnou vazbu od rodičů. Pedagogové P2, P4 a P5 se setkali s žádostí rodičů o více lekcí projektu, avšak pedagog P1 uvedl, že otázka na počet lekcí je mezi rodiči většinou „půl na půl.“ S celkovým ohlasem na projekt se setkávají především s pozitivní zpětnou vazbou, to uvedli pedagogové P1, P2, P3, P5. Pedagog P2 uvedl zkušenost s hodnocením rodičů: *„Většinou to chválili.“* Podobnou zkušenost má i pedagog P5: *„Strašně se jim to líbilo.“* Pedagog P4 poznamenal, že se setkal s negativní zpětnou vazbou ohledně nedodržování stanoveného času na každou lekci: *„negativní většinou bylo, že to třeba bylo trošku delší, jo, takže to mám právě já za cíl, držet ten časový limit.“*

8.5 Kategorie 5 – Posun dětí

V otázce posunu či zlepšení dětí po absolvování projektu Hurá do školy se odpovědi respondentů lišily. Pedagogové P2 a P3 sdělili, že vidí u dětí pokroky již po samotném absolvování lekcí. Pedagog P3 k posunu dětí po absolvování všech lekcí projektu sdělil: *„Obrovskej posun. Je to znát, když pracujeme potom ve třídě, tak i v některých dětech je to znát už v tomhleto prostředí, že ten navštěvoval Hurá do školy, protože tu oblast má mnohem víc procvičenou.“* Pedagog P2 zdůrazňoval především zlepšení po sociální stránce dítěte. Pedagogové P1, P4 a P6 dávají posun dětí do kontextu především s tím, že rodiče získají na projektu inspiraci k procvičování, které potom dlouhodoběji s dítětem zařazují a učitelé poté po delší době u dětí spatřují pokroky. Pedagog P6 řekl: *„většina těch rodičů si z toho opravdu jakoby vezme pro sebe něco a snaží se nějakým způsobem to dítě dál rozvíjet.“* Pedagog P5 odpověděl, že výrazné pokroky u dětí po absolvování

projektu nespátřuje, spíše se snaží dávat rodičům náměty pro procvičování jednotlivých oblastí s dětmi.

8.6 Kategorie 6 – Zlepšení projektu do budoucna

Odpovědi na to, co by pedagogové na projektu do budoucna rádi zlepšili, se u dotázaných respondentů lišily. Pedagogové P1 a P2 sdělili, že by se rádi zaměřili ve vylepšování projektu na spolupráci s rodiči. Pedagog P1 by byl rád za více zpětné vazby od rodičů a náměty, co by rodiče s dětmi rádi procvičili a co by chtěli na projektu vidět. Pedagog P2 by rád zlepšil povědomí o projektu Hurá do školy mezi rodiči: *„udělat to tak, aby ti rodiče měli větší zájem o to.“* Pedagogové P3 a P5 se v rámci vylepšení projektu Hurá do školy zamýšleli nad dobou, kdy je nejlepší projekt v mateřské škole realizovat. Pedagog P5 uvedl, že podzimní termíny nejsou příliš vhodné z hlediska zralosti dětí, avšak termíny po začátku nového kalendářního roku již ovlivňuje blížící se termín zápisu povinné školní docházky, s kterým se pojí i rozhodnutí rodičů o odkladech školní docházky. Pedagog P3 shodně uvedl podzimní termín jako nevhodný z důvodu nezralosti dětí a jako ideální začátek konání projektu Hurá do školy označil měsíc leden: *„všem bych doporučovala dělat tenhle ten projekt těsně před zápisem, což je, když je zápis v dubnu, tak my začínáme koncem ledna.“* Pedagogové P3 a P6 se také zamýšleli nad vylepšením projektu Hurá do školy z hlediska příprav na jednotlivé lekce. Pedagog P3 by ocenil vytvoření souboru všech materiálů a příprav, což by mohlo sloužit všem pedagogům, kteří se budou v budoucnu na vedení tohoto projektu podílet: *„vypracovat ty materiály tak, abych je mohla předat i ostatním kolegyním.“* Pedagog P6 k materiálům uvedl, že by chtěl do budoucna stále pracovat na vylepšování příprav a aktivit na tento projekt. Pedagog P5 by rád v rámci tohoto projektu v budoucna více prohloubil spolupráci mezi základní školou a mateřskou školou, ale také i spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Pedagog P4 do budoucna apeloval na dodržování času projektu, jelikož nedodržování stanoveného času a delší trvání lekcí se v jeho zkušenostech velmi odráželo na pozornosti a únavě dětí. Dále se pedagogové P3 a P4 vyjádřili k počtu lekcí a sdělili, že jim jako učitelům stávající počet lekcí vyhovuje a takto by jej ponechali.

9 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU – RODIČE

Výzkumný soubor byl tvořen 6 respondenty. Respondenty byli rodiče, kteří docházeli s jejich dítětem na projekt Hurá do školy. Výsledný výzkumný soubor tvořilo 5 žen a 1 muž. V tabulce 3 jsou základní údaje respondentů, kteří se zúčastnili výzkumného šetření. Podrobněji rozepsané informace o jednotlivých respondentech se nacházejí pod tabulkou číslo 3.

Rozhovory s respondenty byly vedeny v klidném prostředí po podpisu informovaného souhlasu účastníka výzkumu.

Tabulka 3 – Základní údaje rodičů, kteří se zúčastnili výzkumu

Jméno	Věk	Nejvyšší dosažené vzdělání	Počet dětí
R1	43 let	VOŠ	3
R2	37 let	VŠ (Mgr.)	2
R3	46 let	VŠ (Ing.)	2
R4	45 let	SŠ	2
R5	46 let	VŠ (Ing.)	2
R6	49 let	SOU	2

Legenda tabulky: VOŠ = vyšší odborná škola, VŠ (Mgr.) = vysoká škola – magisterské vzdělání, VŠ (Ing.) = vysoká škola – inženýrské vzdělání, SŠ = střední škola s maturitou, SOU = střední odborné učiliště bez maturity

Zdroj: vlastní

Rodič R1 je žena ve věku 43 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla vyšší odborné. Má 3 syny. Na projekt Hurá do školy docházela v průběhu let se všemi třemi dětmi.

Rodič R2 je žena ve věku 37 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla vysokoškolské – magisterské. Má 2 dcery. S oběma dětmi docházela v průběhu let na projekt Hurá do školy. S mladším dítětem docházela na projekt Hurá do školy dvakrát z důvodu odkladu školní docházky.

Rodič R3 je žena ve věku 46 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla vysokoškolské – inženýrské. Má 2 děti, starší dívku a mladšího chlapce. S oběma dětmi v průběhu let docházela na projekt Hurá do školy.

Rodič R4 je žena ve věku 45 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla středoškolské s maturitou. Má 2 syny. Na projekt Hurá do školy docházela jen s mladším dítětem. S mladším dítětem docházela na projekt Hurá do školy dvakrát z důvodu odkladu školní docházky.

Rodič R5 je muž ve věku 46 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedl vysokoškolské – inženýrské. Má 2 dcery. Na projekt Hurá do školy docházel v průběhu let s oběma dětmi. S mladším dítětem se zúčastnil projektu dvakrát z důvodu odkladu školní docházky.

Rodič R6 je žena ve věku 49 let. Jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla střední odborné bez maturity. Má 2 děti, starší dceru a mladšího chlapce. S oběma dětmi docházela na projekt Hurá do školy. S mladším dítětem se zúčastnila projektu dvakrát z důvodu odkladu školní docházky. Mladší dítě je chlapec se speciálními vzdělávacími potřebami.

10 VÝSLEDKY VÝZKUMU – RODIČE

Rozhovory s respondenty byly po jejich slovním souhlasu nahrávány v podobě audio nahrávek. Poté byly rozhovory přepsány a analyzovány. Analýza proběhla pomocí kódování. Podobné kódy byly následně zařazeny do 5 kategorií. K 1. a 5. kategorii byly z důvodu velkého množství informací pro lepší přehlednost přiřazeny také podkategorie. Přehled těchto kategorií a podkategorií se nachází v tabulce 4.

Kurzivou jsou uvedeny citované pasáže rozhovorů s jednotlivými respondenty.

Tabulka 4 – Kategorie a podkategorie

Kategorie	Podkategorie
Pozitiva projektu	Nové informace
	Možnost pozorování
	Inspirace
	Reakce dětí při účasti
Negativa projektu	
Spolupráce pedagogů s rodiči během projektu	
Posun dětí	
Spokojenost rodičů s projektem	Přípravenost projektu a vedení lekcí pedagogy
	Názor rodičů na projekt

Zdroj: vlastní

10.1 Kategorie 1 – Pozitiva projektu

10.1.1 Podkategorie 1.1 – Nové informace

Všichni dotázaní rodiče tedy R1, R2, R3, R4, R5 a R6 uvedli, že díky projektu Hurá do školy měli možnost vidět paní učitelku, jak s dětmi pracuje při činnostech v mateřské škole, k čemuž za běžných okolností není prostor. Rodič R5 tuto skutečnost kladně hodnotil, jelikož před tímto projektem nevěděl, jakým způsobem činnosti v mateřské škole probíhají. Možnost vidět činnosti pedagoga s dětmi oceňoval i rodič R2: *„bylo to pozitivní v tom, že jsem viděla na vlastní oči, co oni vlastně dělají běžně během výuky.“* Rodiče R3, R4 a R6 uvedli, že je zaujalo, jak jsou děti během činností v mateřské škole připravovány do školy. Rodič R6 ocenil rozsah vzdělávacích aktivit, které měli pedagogové připravené, a které slouží k rozvíjení dětí: *„paní učitelky ty děti rozvíjí a opravdu perfektně nachystají do 1. třídy.“* Rodič R3 uvedl, že byl také překvapen množstvím věcí, které děti na konci docházky do mateřské školy mají umět: *„U některých jsem si myslela, že to třeba dělají až ve škole.“*

Důležitým zjištěním byla také informace o odkladu školní docházky, jak uvedli rodiče R2 a R4. Oba rodiče během docházky na projekt Hurá do školy došli k názoru, že by byl u jejich dítěte na místě, a tak se oba rodiče shodují na tom, že jim tento projekt pomohl s rozhodnutím k odkladu školní docházky. Rodič R2 řekl: *„viděla jsem tam, jak to dítě pracuje a mě to jakoby udělalo obraz, že bude potřeba ten odklad.“* Rodič R4 sdělil podobný názor: *„Určitě nám to pomohlo se rozhodnout.“* Rodič R2 dodal, že i přes počáteční překvapení z tohoto zjištění byl odklad školní docházky správným krokem: *„posunulo nás to v tom, že ten rok navíc ve školce, že jí neublíží, ba naopak.“*

10.1.2 Podkategorie 1.2 – Možnost pozorování

Během lekcí projektu měli rodiče prostor k pozorování jejich dětí při práci. Rodiče měli také možnost pozorovat dítě v kolektivu ostatních dětí v mateřské škole. To sdělili rodiče R2, R4 a R6. Rodič R4 odpověděl: *„Překvapilo mě, že ty děti opravdu pracují v tom kolektivu jinak.“* Rodiče R2, R4 a R6 vyzorovali výhodu práce v menším kolektivu dětí. Rodič R4 uvedl: *„v tom menším kolektivu třeba našemu dítěti to vyhovovalo víc.“*

Všichni dotázaní rodiče zaznamenali při pozorování také změnu chování svého dítěte v kolektivu mateřské školy. Rodiče R2, R3, R5 a R6 uvedli, že jejich děti při projektu velmi dobře pracovaly. Rodič R6 popsal chování svého dítěte při projektu: *„Choval se jako více dospělé, rozumně.“* Podobný názor sdělil i rodič R3: *„Vždycky se zklidnil při tom. Snažil se pracovat.“*

Rodiče tedy mohli pozorovat, jak dítě zvládá zadané úkoly. Mnoho rodičů také vypožorovalo, v čem mají jejich děti nedostatky a na čem by bylo třeba zapracovat. To uvedli rodiče R2, R3, R5 a R6. Rodič R6 řekl: *„Viděla jsem, co mu dělalo problém.“* Rodič R2 uvedl, že také vypožoroval oslabené oblasti jeho dítěte: *„Zjistili jsme, který oblasti jsou horší, třeba ta grafomotorika.“* Dále dodal, že ho některé nedostatky dokonce překvapily. Rodiče R2 a R5 uvedli, že díky projektu Hurá do školy mohou se svým dítětem o jednotlivých lekcích komunikovat. Pokud nastane na lekci nějaký problém, mohou o něm s dítětem diskutovat. Rodič R5 k tomu uvedl: *„vidím, jak je to tam podáváno a potom se o tom dokážeme lépe a věcně bavit.“*

Rodiče R2, R3 a R5 také uvedli, že měli možnost pozorovat úroveň školní zralosti a připravenosti jejich dítěte v porovnání s jejich vrstevníky ve skupině. Rodič R5 k tomu dodal: *„dává mi to zpětnou vazbu, jak na tom jsou ostatní děti.“*

10.1.3 Podkategorie 1.3 – Inspirace

Všichni dotazovaní rodiče sdělili, že aktivity z projektu Hurá do školy procvičovali s dítětem i doma. Rodiče R3 a R5 odpověděli, že procvičovali především pracovní listy, které dostali v mateřské škole k dispozici. Rodiče R1, R2 a R6 shodně uvedli, že pro ně aktivity na projektu byly inspirací v tom, jak s dítětem dále pracovat i ve volném čase. Rodič R6 odpověděl: *„okoukala jsem různé aktivity a třeba různé hry, které jsme potom hráli doma.“* Rodič R1 poznal nové aktivity, které poté mohl zařadit do procvičování s dítětem: *„byly tam inspirativní nápady, takže to bylo pro mě nový a jakoby obohacující.“* Rodič R2 kladně hodnotil nové činnosti, kdy se dítě učilo při běžných aktivitách: *„nesedíme nad ní u stolu, ale spíš to zařadíme do běžných činností.“* Rodič R2 dále dodal, že se mu tento přístup osvědčil a byl vděčný projektu za tuto inspiraci: *„Takže my procvičujeme, cvičíme, a to všechno fakt díky tomu projektu Hurá do školy.“*

10.1.4 Podkategorie 1.4 – Reakce dětí při účasti

Všichni dotázaní rodiče uvedli, že aktivity procvičované na projektu jejich děti bavily. Rodiče R1, R4 a R5 sdělili, že jejich dítě bylo rádo za účast rodiče v mateřské škole. Rodič R4 pozoroval, že jeho dítě v rodiči cítilo oporu. Rodič R1 odpověděl, že jeho dítě také mělo radost z přítomnosti rodiče v mateřské škole, rádo rodiči předvádělo prostory třídy a ukazovalo mu, co vše již umí. Rodič R1 uvedl: *„byli hrozně rádi, že tam ta maminka je, že tam mají někoho blízkýho.“* Dále rodiče R1 a R6 dodali, že se jejich děti vždy na lekce projektu Hurá do školy těšily.

10.2 Kategorie 2 – Negativa projektu

Nejčastěji zmiňovaným negativem bylo konání lekcí v odpoledních hodinách. To uvedli rodiče R1, R2, R4, R5 a R6. Rodiče toto negativum zpravidla uváděli z důvodu únavy dětí. Rodič R6 řekl: *„děti byly dost unavené a rodiče taky po práci.“* Rodiče R2 a R5 zmiňovali i sníženou pozornost dětí. Rodič R5 uvedl: *„jak je to na konci toho dne, tak ta pozornost těch dětí už je logicky horší.“* Avšak rodiče R1, R2 a R5 dodávali, že volbě odpoledních hodin pro lekce projektu rozumí z důvodu docházení rodičů do zaměstnání. Rodič R2 sdělil: *„chápu, že to jinak skloubit nejde, když to je projekt s rodičema.“*

Rodič R1 jako nedostatek označil množství lekcí a přivítal by větší počet lekcí. Avšak všichni ostatní rodiče R2, R3, R4, R5 a R6 označili počet lekcí jako dostačující. Rodiči R1 také nevyhovovalo, že se všechny lekce odehrávaly ve vnitřních prostorech: *„některý odpoledne bylo fakt hezky a bylo mi líto, že jsme byli vevnitř.“* Do budoucna by proto rodič R1 ocenil zařazení venkovních aktivit.

Rodič R6 by na lekcích uvítal více hudebních činností. Dále rodiči R6 nevyhovovala nadbytečná práce na pracovních listech, které si odnášeli domů. Rodič R6 uvedl: *„doma už o to moje dítě ztratilo zájem. Více ho to bavilo ve školce pod dohledem paní učitelky.“* Oproti tomu rodič R4 uvedl, že jeho dítě pracovní listy lépe zvládalo v domácím prostředí.

Rodič R2 dále nebyl spokojený s otevřenou komunikací pedagoga o vhodnosti odkladu jeho dítěte před ostatními rodiči: *„postavila mě před hotovou věc a před všema mi to bylo takový nepříjemný.“* Rodič R2 uvedl, že by příště ocenil mírnější podání této informace pedagogem mateřské školy.

10.3 Kategorie 3 – Spolupráce pedagogů s rodiči během projektu

Všichni oslovení rodiče R1, R2, R3, R4, R5 i R6 uvedli, že byli spokojeni s tím, jak vzájemná spolupráce během projektu Hurá do školy probíhala. Rodiče R1, R2, R3 a R6 si chválili spolupráci s pedagogem. Rodičům R2, R3, R4, R5 a R6 vyhovovala také spolupráce s ostatními rodiči. Rodič R3 ke spolupráci s ostatními rodiči sdělil: *„S rodiči myslím, že takový vstřícný, vzájemně bez problému.“* Rodič R6 si chválil i příjemnou atmosféru během lekcí: *„Byla tam dobrá nálada. A to asi i dobře působilo na děti.“* Rodiče R1 a R5 kladně hodnotili aktivní zapojování rodičů do činností. Oba zmiňovali větší motivaci dítěte do činností, při aktivním zapojování rodiče. Rodič R1 dodal: *„když to dítě vidělo, jak ty rodiče si vlastně hrajou, tak potom o to radši si taky hrál.“* Za nejlepší aktivity na projektu také rodiče považovali ty aktivity, které byly společné s ostatními dětmi a rodiči. Při kterých se mohli více poznat a spolupracovat. To uvedli rodiče R5 a R6.

10.4 Kategorie 4 – Posun dětí

Rodiče R1, R2, R4, R5 a R6 uvedli, že po absolvování všech lekcí projektu vnímají posun u jejich dítěte. Avšak rodiče R1, R4 a R5 sdělili, že si nejsou jisti, zda za zlepšení dítěte vděčí projektu Hurá do školy či zda se jedná o přirozené dozrávání dětí. Rodič R5 odpověděl: *„Nevím, jestli je to díky tomu projektu nebo jestli je to daný, když to řeknu věkem a časem.“* Oproti tomu rodiče R2 a R6 sdělili, že posun dítěte přisuzují projektu Hurá do školy. Rodič R6 uvedl, že spatřoval přínos zejména po sociální stránce dítěte: *„přestal se stydět, nebál se tolik cizích lidí, komunikoval s ostatními. Určitě to bylo k tomu rozvoji přínosné.“* Rodič 2 docházel na projekt Hurá do školy se svým mladším dítětem dvakrát z důvodu odkladu. Mohl tedy posoudit, jak se dítě zlepšilo při nejrůznějších úkolech a aktivitách v porovnání s předchozím rokem. Rodič R2 k tomu sdělil: *„A ten posun je tam teda, je tam obrovské během toho roku.“*

10.5 Kategorie 5 – Spokojenost rodičů s projektem

10.5.1 Podkategorie 5.1 – Přípravenost projektu a vedení lekcí pedagogy

Dle názoru všech oslovených rodičů byl projekt dobře připravený. Rodiče R1, R3, R4 a R5 uvedli, že byli spokojeni s tím, jak pedagog mateřské školy lekce vedl. Rodič R4 uvedl

k vedení lekcí pedagogem: „*Myslím, že to bylo na profesionální úrovni, to se mi určitě líbilo.*“ Rodiče R1, R2 a R3 sdělili, že byli spokojeni s přípravou učitelů na jednotlivé lekce projektu. Rodič R3 uvedl: „*Měli to fakt pěkně zpracovaný a měli tam spoustu pomůcek.*“ Množství pomůcek zaujalo i rodiče R2. Rodič R2 sdělil: „*Měli to vždycky perfektně připravený, s pomůckama a se vším.*“ Rodič R2 byl také spokojený se znalostmi pedagogů v oblasti předškolní přípravy dětí. Dále se rodiči R2 zamlouval vstřícný přístup pedagogů k dětem, kdy respektovali jejich aktuální rozpoložení a umožnili jim odnášet si pracovní listy k vyplnění domů. Rodič R2 řekl: „*Netlačili na nás, ať to teď máme hotový, ale někdo to třeba zvládl a my jsme prostě si to vesměs nosili domů.*“ Rodič R4 byl spokojený s celkovou organizací lekcí projektu. Rodiče R3 a R5 zaznamenali obměny lekcí oproti předchozím školním rokům, kdy na projekt docházeli se svými staršími dětmi. Rodič R3 dodal: „*Pokaždý to bylo jiný, asi to obměňujou. Myslím si, že taky reagují na to, jaký děti jim tam chodí.*“ Rodičům se také líbilo zaměření lekcí na všechny oblasti. To uvedli rodiče R2, R4 a R5. Rodič R4 sdělil: „*bylo tam od každého kousek a bylo to zaměřené pokaždý na něco.*“ Rodič R5 dodal, že na lekcích projektu mohl vidět průřez dovednostmi, kterými by dítě mělo disponovat při nástupu do školy. Rodič R2 sdělil: „*Bylo to vždycky formou her, pracovní listy, pak i nějaký vyrábění a zábava, bylo to spojený dohromady, aby ty děti prostě během té hodinky zvládly všechno.*“

10.5.2 Podkategorie 5.2 – Názor rodičů na projekt

Rodiče R1, R2, R3 R4 a R6 sdělili, že byli spokojeni s účastí na projektu Hurá do školy. Rodiče R2 a R4 uváděli, že byli rádi, že tuto nadstandardní aktivitu mateřská škola nabízela. Rodič R5 uvedl, že oceňoval možnost setkávání i s dalšími rodiči vrstevníků jeho dítěte, jenž mu tento projekt umožňoval. Rodič R1 hodnotil tento projekt v posledním roce předškolního vzdělávání: „*je to taková jako třešnička, taková perlička.*“ Rodiče R3 a R6 hodnotili projekt se spokojeností, a především s vděčností pedagogům, kteří do něj investovali svůj čas a práci. Rodič R1 uvedl: „*Chodili jsme tam rádi. Každý rok nám ta účast přinesla něco nového.*“ Rodič R2 k názoru na projekt Hurá do školy odpověděl: „*Myslím si, že to je projekt, kterej má smysl.*“

11 DISKUZE

Cílem bakalářské práce bylo reflektovat projekt Hurá do školy z pohledu pedagogů, kteří ho realizují a z pohledu rodičů, jenž se projektu s jejich předškolními dětmi zúčastnili. Výzkumného šetření se zúčastnilo 12 respondentů. 6 respondentů z řad pedagogů a 6 respondentů z řad rodičů dětí. Z vyhodnocení výzkumného šetření vzešly odpovědi na stanovené výzkumné otázky.

Jaká jsou pozitiva a přínos projektu Hurá do školy?

Pozitivem je z pohledu některých pedagogů procvičení různých oblastí vývoje dítěte předškolního věku. Někteří pedagogové vnímali jako největší přínos pro dítě posilování jeho sociální stránky. Bednářová a Šmardová (2010) uvádějí, že sociální zralost předškolního dítěte je důležitá a projevuje se mimo jiné i tím, že se dítě nebojí komunikovat s vrstevníky nebo dokáže spolupracovat s ostatními.

Dalším pozitivem pro dítě je dle některých pedagogů vytvoření základu návyku na práci s rodičem, což bude důležité na základní škole. Zmíněným pozitivem pro dítě bylo podle pedagogů také to, že absolvování projektu Hurá do školy dětem usnadní vstup do základní školy. Někteří pedagogové také vyzdvihli jako pozitivum radost dětí, když mohou rodičům na lekcích ukázat, co již umí a dokážou. Respondenti z řad rodičů ve výzkumném šetření uváděli jako pozitivum, že aktivity procvičované na lekcích jejich děti bavily a děti se na projekt těšily. Někteří rodiče kladně hodnotili radost dětí z toho, že mohou trávit čas v mateřské škole s jejich rodičem. Děti byly rády, že mají v rodiči oporu a mohou mu prostředí třídy v mateřské škole ukázat. Podle Lažové (2013) děti touží po přítomnosti rodiče v mateřské škole. Rády své rodiče například seznamují s prostředím jejich třídy (Lažová, 2013).

Z výzkumného šetření s respondenty z řad pedagogů dále vyplynulo, že velkým přínosem projektu Hurá do školy je to, že je na lekcích rodičům ukazováno, jak procvičovat s dětmi oblasti školní připravenosti i doma a tím zlepšit přípravu dětí k zápisu do základní školy a potažmo i ke vstupu do základní školy. Kucharská a Švancarová (2004) uvádějí, že právě i rodiče mohou procvičováním významně pomoci svému dítěti v rozvoji a připravit ho tak na co nejlepší vstup do základní školy.

Podobný výsledek přineslo i výzkumné šetření z pohledu rodičů, kdy všichni rodiče uváděli, že velkým přínosem je mimo jiné i množství inspirace k procvičování, kterou na projektu získali. Všichni rodiče dle výzkumného šetření procvičovali aktivity z lekcí s dítětem i v domácím prostředí. Někteří procvičovali pracovní listy, další například různé hry a aktivity pro rozvoj dětí, které viděli na projektu. Kladně hodnoceno bylo, že se aktivity dají hravou formou zařadit do běžných činností ve volném čase.

Dalším pozitivem z pohledu pedagogů byla možnost pro rodiče vidět, jak jejich dítě pracuje ve skupině mezi dětmi, jelikož se to často velmi odlišuje od toho, jak děti pracují doma individuálně. Dále mohou rodiče také sledovat celkové chování dítěte během činností a lépe tak posoudit, zda je dostatečně zralé a připravené na nástup do školy. Podobný přínos vzešel také z výzkumu s respondenty rodiči. Dle jejich slov bylo dalším přínosem projektu Hurá do školy to, že dostali možnost pozorovat své děti při práci v mateřské škole. Mnozí byli překvapení, že děti v kolektivu pracují zcela jinak, než jsou rodiče zvyklí z domácího prostředí. Všichni rodiče zaznamenali také změnu chování jejich dítěte v kolektivu. Většina rodičů pozorovala pozitivní změnu chování jejich dítěte na projektu například v tom, že děti byly v mateřské škole velmi soustředěné.

Chování dítěte v prostředí mateřské školy mezi ostatními dětmi se zpravidla liší od jeho chování doma (Dandová et al., 2018). Někteří rodiče dále vyzorovali, že jejich dětem více vyhovovala práce v malém kolektivu dětí. Jelikož měli rodiče velký prostor k pozorování, mnoho z nich také uvedlo, že byli schopni vyzorovat, v čem má jejich dítě oslabení a na čem by bylo potřeba ještě zapracovat. Mnoho respondentů z řad rodičů ocenilo také náhled na úroveň školní zralosti a připravenosti ostatních dětí.

Přínosem pro některé rodiče byly z jejich pohledu informace o odkladu školní docházky. Na projektu měli možnost posoudit zralost a připravenost jejich dítěte k zahájení školní docházky. Beníšková (2007) uvádí, že se pohled na odklad školní docházky oproti dřívější době znormalizoval. Žáčková a Jucovičová (2015) dodávají, že rozhodnutí o odkladu školní docházky je vážným rozhodnutím ovlivňujícím život dítěte. Někteří rodiče se poté rozhodli k odkladu školní docházky přistoupit. Jeden z rodičů uvedl, že je zpětně za odklad pro jeho dítě vděčný.

Někteří pedagogové také zmínili, že díky tomuto projektu mohou rodiče více nahlédnout do práce pedagoga a udělat si lepší představu o tom, jak práce v mateřské škole probíhá. Lažová (2013) uvádí, že společné akce mateřské školy s rodinou dítěte jsou pro rodiče přínosem například v lepším pochopení chodu mateřské školy. Podobný názor vzešel také z výzkumného šetření s rodiči dětí, kde se všichni rodiče shodli, že díky projektu měli možnost vidět, jak paní učitelka s dětmi v mateřské škole pracuje. Pro mnohé rodiče byla tato skutečnost obohacující. Někteří rodiče díky tomu získali představu o tom, jak jsou děti připravovány na vstup do základní školy a také ocenili četnost nabídky vzdělávacích aktivit. Pro některé rodiče bylo dokonce překvapením, jaké množství věcí musí děti na konci předškolního období umět. Kotová (2021) uvádí, že mnozí rodiče si často neuvědomují, kolik úsilí vkládají pedagogové do výchovně vzdělávacího procesu dětí, jelikož přetrvává představa, že si s dětmi v mateřské škole jen hrají.

Z výzkumného šetření z pohledu pedagogů vyplynul také přínos pro pedagogy samotné. Díky projektu se mohou individuálně zaměřit na jednotlivé děti a díky tomu lépe odhalit oslabené oblasti vývoje, na kterých poté mohou zapracovat. Dalším pozitivem je také to, že díky projektu Hurá do školy mohou strávit s rodiči a dětmi více času, což přispěje k jejich vzájemné důvěře. Účinná spolupráce pedagogů a rodičů dětí v mateřské škole je postavena mimo jiné na vzájemné důvěře a chápání potřeb obou stran (Kotová, 2021). V neposlední řadě mohou pozorovat děti při práci s rodiči, což jim naskýtá opět nový pohled na každé dítě.

Jaká jsou negativa projektu Hurá do školy?

Nejčastěji zmiňovaným negativem na projektu Hurá do školy z pohledu rodičů bylo jeho konání v odpoledních hodinách. Toto negativum uvedla většina rodičů. Negativum vzešlo především z důvodu únavy a snížené pozornosti dětí. Dle slov rodičů i oni sami byli již unaveni v odpoledních hodinách. Mnoho rodičů však dodávalo, že volbu odpoledních hodin pro realizaci projektu chápou z důvodu přítomnosti pracujících rodičů na lekcích. Konání projektu v odpoledních hodinách shodně uvedla jako negativum také část pedagogů.

Negativem z pohledu pedagogů vzešla také nutnost konání lekcí v malém počtu dětí i přes velký zájem přihlášených zájemců, což bývá nakonec řešeno dělením účastníků na skupiny. Negativem z pohledu pedagogů je také časová náročnost přípravy, jenž musí pedagogové zvládnout spolu s přípravou na běžné každodenní vzdělávání v mateřské škole. Syslová (2016) zmiňuje, že organizaci mnoha společných akcí v mateřské škole zajišťují právě pedagogové, což je pro ně časově i organizačně zatěžující. Dalším negativem také může být dobrovolnost projektu, jelikož je nabídnut i těm dětem, kterým by docházka na tento projekt mohla pomoci, avšak někteří rodiče o něj nemají zájem. Lažová (2013) uvádí, že i když není povinností rodičů participovat na akcích pořádaných mateřskou školou, děti jsou za přítomnost svého rodiče v mateřské škole rády.

Rodiče, kteří projekt se svým dítětem absolvují, také občas nejsou připraveni na to, že budou muset v mateřské škole s dítětem pracovat z důvodu, aby dítě mělo v rodiči vzor.

Negativem z pohledu rodičů, jenž vyplynulo z výzkumného šetření, bylo konání všech lekcí v uzavřených prostorech mateřské školy. Dále bylo negativem zařazování málo hudebních činností. Někteří rodiče by také uvítali méně práce na pracovních listech. Zmíněným negativem byla také otevřená komunikace pedagoga k rodiči o odkladu školní docházky jeho dítěte před ostatními účastníky projektu.

Jak probíhá příprava projektu Hurá do školy?

Přípravy na lekce projektu Hurá do školy připravují pedagogové, kteří lekce vedou. Většina pedagogů své přípravy k tomuto projektu každoročně obměňuje či upravuje. Úpravy a obměny příprav provádějí z několika důvodů. Důvodem obměn bývá například struktura skupiny, která projekt v daném roce navštěvuje. Dále také příprava bývá obměněna podle toho, jaké si pedagogové stanoví téma a cíle. Složení lekcí může být i na doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Většina pedagogů přípravu sestavuje za pomoci své kolegyně a na přípravě jednotlivých lekcí spolupracuje. Kotová (2021) apeluje na důležitost spolupráce mezi pedagogy, jelikož tato spolupráce má pozitivní dopad také na děti v mateřské škole. V některých případech jsou v přípravách projektu zapojeni také asistenti pedagoga. Jeden z dotázaných

pedagogů připravuje lekce sám. Pokud pedagog připravuje lekce sám, je možné požádat své kolegyně o konzultaci.

Někteří pedagogové si z důvodu velkého množství přihlášených dětí, dělí účastníky na dvě skupiny pro možnost lepšího individuálního přístupu.

K časové náročnosti přípravy bylo dle výzkumu s pedagogy zjištěno, že nejnáročnější část je, když pedagogové s projektem začínají či když se rozhodnou všechny své materiály celkově zaktualizovat. Po vypracování příprav a materiálů k projektu, zabere průběžná příprava na lekce většině respondentů přibližně hodinu týdně.

Z výzkumného šetření s pedagogy vzešlo, že projekt připravují především pro ty rodiče, kteří přemýšlejí o odkladu školní docházky jejich dítěte. Vhodný je také pro děti, u kterých pedagogové vyzorují oslabené oblasti školní připravenosti, jenž by bylo potřeba procvičit. Mnozí pedagogové se ale shodují, že účast na projektu může být přínosem pro každé předškolní dítě. Projekt je však mateřskou školou nabízen jako nadstandardní aktivita, která je pro rodiče s jejich dětmi dobrovolná. Rodiče ji tedy mohou využít nebo odmítnout.

Jak probíhá spolupráce mezi pedagogem a rodiči během projektu Hurá do školy?

Předem stanoveným cílem projektu Hurá do školy je prohloubení spolupráce mezi rodinou dítěte a mateřskou školou. Pro dobrý průběh projektu je atmosféra mezi pedagogy a rodiči stěžejní. V rámci projektu Hurá do školy poskytují pedagogové rodičům konzultace k jednotlivým lekcím. Rodiče mohou s pedagogem konzultovat například danou oblast vývoje dítěte nebo probírané aktivity z projektu.

V současnosti bývá často v mateřských školách možnost konzultací, při kterých se mohou rodiče dozvědět cenné informace o schopnostech jejich dítěte (Bednářová et al., 2017).

Z výzkumu dále vyplynulo, že pedagogové si pro rodiče na každou lekci chystají materiály se základními informacemi o probírané oblasti vývoje dítěte. Podle Otevřelové (2016) je odpovědností učitelů vysvětlit rodičům, co vše je zahrnuto v pojmu školní zralosti a poskytnout jim základní a pro ně důležité informace. Většina pedagogů dává také rodičům k dispozici připravené materiály k procvičování oblasti, jež byla probírána

na dané lekci. Domácí práce rodičů a dětí na těchto materiálech může sloužit pedagogům jako zpětná vazba k tomu, co se dětem nedařilo, a na co je třeba se ještě při lekcích zaměřit. K dispozici mají rodiče od pedagogů také literaturu.

Z výzkumného šetření s pedagogy i rodiči vyplynulo, že je dobré, když se rodiče s dětmi do činností na projektu aktivně zapojují. Z výzkumného šetření z pohledu rodičů dále vzešlo, že všichni dotázaní rodiče byli spokojeni s tím, jak při projektu Hurá do školy probíhá mezi pedagogy a rodiči vzájemná spolupráce. Lažová (2013) uvádí, že rodiče při společných akcích v mateřské škole mohou více nahlédnout do práce učitele mateřské školy a zlepšit mezi sebou vzájemný vztah. Většině rodičů vyhovovala spolupráce s pedagogem i s ostatními rodiči. Někteří rodiče kladně hodnotili také ty aktivity na projektu, při kterých museli ostatní rodiče a děti společně spolupracovat.

Jaký je posun dětí po absolvování projektu Hurá do školy?

Z výzkumného šetření vzešlo, že většina pedagogů vidí u dětí posun a zlepšení díky účasti na projektu Hurá do školy. Někteří pedagogové pociťují u dětí pozitivní změny již po absolvování všech lekcí. Zlepšení spatřují například po sociální stránce dítěte. Někteří pedagogové dávají posun dětí do kontextu také s tím, že rodiče na projektu získají inspiraci, jak oslabené oblasti vývoje procvičovat. Na těchto oblastech poté pracují nejen učitelé v mateřské škole, ale právě také rodiče s dětmi v jejich volném čase. Díky tomu po nějakém čase pedagogové začínají vidět pokroky dětí. Jeden z respondentů však uvedl, že pokroky dětí zpravidla nepociťuje a projekt vnímá spíše pro předání inspirace k procvičování rodičům.

Z posunu a pokroku dětí z pohledu rodičů vzešly podobné názory jako z pohledu pedagogů. Rodiče také často vnímali pozitivní změny a zlepšení u dětí. Posun viděli například v sociální stránce dítěte podobně jako pedagogové. Někteří rodiče si však nebyli jisti, zda pokroky dětí přisuzovat účasti na tomto projektu nebo jejich přirozenému dozrávání přicházejícímu s věkem dětí.

Jak jsou rodiče spokojeni s projektem Hurá do školy?

Pedagogové ve výzkumném šetření uvedli, že spokojenost rodičů s projektem zjišťují pomocí krátkého dotazníku na poslední lekci projektu Hurá do školy. Z dotazníku se většinou setkávají převážně s pozitivní zpětnou vazbou. Dle zkušenosti pedagogů nebyli rodiče spokojeni s některými drobnostmi, na kterých se poté pedagogové snaží zapracovat.

Spokojenost s projektem Hurá do školy z pohledu rodičů vzešla z výzkumného šetření kladně. Většina rodičů sdělila, že s projektem Hurá do školy byla velmi spokojena. Rodiče byli dle výzkumu spokojeni s vedením lekcí pedagogem. Líbil se jim jeho profesionální přístup, množství pomůcek a připravenost jednotlivých lekcí. Kladně hodnocen byl z pohledu rodičů také vstřícný přístup pedagogů k dětem i rodičům a jejich znalosti ohledně přípravy dítěte do základní školy. Pozitivně hodnocena byla organizace lekcí i zaměření projektu na všechny oblasti vývoje dítěte. Dále byla kladně hodnocena z pohledu rodičů možnost setkávat se díky projektu i s ostatními rodiči dětí ve třídě. Někteří rodiče svoji spokojenost také s vděčností směřovali k pedagogům, kteří do přípravy projektu vložili svůj čas a úsilí.

Co by se dalo na projektu Hurá do školy vylepšit do budoucna?

Z výzkumného šetření vzešly různé návrhy na vylepšení projektu Hurá do školy do budoucna. Někteří pedagogové by se rádi zaměřili na vylepšení spolupráce s rodiči. Zlepšili by zpětnou vazbu od rodičů nebo by také rádi do budoucna projekt mezi rodiči více propagovali tak, aby o něj někteří rodiče měli větší zájem. Otevřelová (2016) uvádí, že přestože někteří rodiče nemají o nadstandardní aktivity mateřské školy zájem, je potřeba posilovat jejich motivaci k těmto aktivitám. Pedagogové se také zamýšleli nad tím, kdy je nejlepší období na realizaci projektu Hurá do školy, přičemž jako nejlepší doba pro začátek projektu se jeví měsíc leden. Pedagogové se dále u vylepšení zamýšleli nad vytvořením souboru všech příprav a materiálů k tomuto projektu, který by sloužil všem pedagogům v této mateřské škole. Přípravy lekcí projektu by pedagogové také rádi stále zlepšovali a aktualizovali. V rámci zlepšení projektu z pohledu pedagogů vyplynul také nápad na prohloubení spolupráce

se základní školou a s pedagogicko-psychologickou poradnou. Syslová (2016) uvádí, že pedagogicko-psychologická poradna je subjektem, se kterým mateřské školy nejčastěji navazují spolupráci. Dále uvádí, že spolupráce mateřské školy, základní školy a rodiny může dětem, které čeká nástup do 1. třídy, usnadnit proces adaptace při přechodu z předškolního vzdělávání do základní školy (Syslová, 2016). Dále je pro pedagogy také třeba v budoucnu dbát na to, aby byl dodržován stanovený časový limit lekcí.

Vylepšení projektu Hurá do školy z pohledu rodičů by bylo například zařadit některé lekce do venkovního prostředí nebo zavést více hudebních činností. Kořátková (2014) uvádí, že prožitky spojené s hudebními a rytmickými aktivitami podporují sblížení dětí. Někteří rodiče by také ubrali práci na pracovních listech, avšak jiní rodiče byli s těmito pracovními listy spokojeni.

11.1 Doporučení pro praxi

Z výzkumného šetření byly zjištěny návrhy na vylepšení projektu Hurá do školy do budoucna.

Přípravy lekcí projektu

- vytvořit společný soubor příprav a materiálů k lekcím projektu, které budou sloužit všem pedagogům
- přípravy a materiály na lekce stále aktualizovat a vylepšovat
- ponechat stávající počet 6-7 lekcí
- zařadit více hudebních činností
- pořádat lekce v malém počtu účastníků z důvodu individuálního přístupu
- s ohledem na téma lekce a aktuální podmínky, zařadit některé lekce v přírodním prostředí, například na zahradě mateřské školy

Časové konání projektu

- po domluvě s rodiči v dané skupině volit nejdřívejší možný čas pro konání lekcí projektu
- realizovat projekt ve školním roce ideálně od měsíce ledna
- dodržovat předem stanovený časový limit na lekce projektu

Posílení spolupráce s rodiči

- zlepšit zpětnou vazbu rodičů na projekt Hurá do školy, specifikovat jejich požadavky pro průběh lekcí
- zpopularizovat projekt mezi rodiči dětí
- při komunikaci s rodiči dětí ohledně odkladu školní docházky dbát na citlivost tohoto tématu
- při zahájení projektu seznámit rodiče s jeho účelem a vyzdvihnout přínos jejich zapojení do činností s dětmi

Spolupráce s dalšími institucemi

- prohloubit v rámci projektu spolupráci se základními školami a s pedagogicko-psychologickou poradnou

Doporučení autorky práce

- ve výzkumném šetření bylo uváděno respondenty z řad pedagogů, že mnohdy bývá tato nadstandartní aktivita nabídnuta právě těm dětem, které ji z různých důvodů potřebují a mohla by jim pomoci, avšak jejich rodiče ji nevyužijí. Bylo by proto dobré zpracovat materiály k lekcím projektu Hurá do školy také tak, aby bylo možné je plnit, aniž by to vyžadovalo prezenční účast na lekcích projektu. Dítě by si tyto aktivity a materiály mohlo procvičovat a plnit s rodiči doma. Tyto materiály by se také daly využít i pro ty děti s jejich rodiči, kteří by se projektu Hurá do školy rádi zúčastnili, avšak například z časových a pracovních důvodů rodičů, to není možné.

ZÁVĚR

Bakalářská práce nese název Projekt Hurá do školy a jeho přínos pro zúčastněné děti předškolního věku z pohledu jejich rodičů a pedagogů, kteří ho realizují. Po vyhodnocení výzkumného šetření však bylo zjištěno, že účast na tomto projektu představuje přínos nejen pro děti, ale potažmo i pro jejich rodiče a často i samotné pedagogy mateřských škol.

Cílem této bakalářské práce bylo reflektovat projekt Hurá do školy pohledem pedagogů, kteří ho realizují a rodičů, kteří se tohoto projektu zúčastnili s jejich dětmi. Cíl práce byl naplňován pomocí kvalitativního výzkumného šetření.

Zpracovávání této bakalářské práce mě v mnohém obohatilo. Mohla jsem prohloubit své dosavadní znalosti především v oblasti školní zralosti a připravenosti předškolních dětí. Jsem také vděčná za příležitost se během dvou po sobě následujících let osobně zúčastnit průběhu projektu Hurá do školy, což mi poskytlo opět nový náhled na chod mateřské školy a také možnost blíže vhlédnout do práce pedagogů mateřských škol a jejich spolupráce s rodiči dětí.

V průběhu tvorby bakalářské práce vyvstávaly nápady, jak by tato bakalářská práce mohla být rozšířena, a jak by se na ní dalo dále navazovat. Mohlo by být zajímavé vést rozhovor také s autorkou projektu Hurá do školy a zjistit, jak celý projekt vznikl a jaké byly jeho prvotní záměry v porovnání s jeho aktuální podobou. Dále by bylo možné zahrnout do praktické části tvorbu vlastních návrhů lekcí v podobě příprav, které by poté byly ověřeny v praxi a evaluovány. Tyto přípravy by zohledňovaly návrhy na zlepšení projektu, které vzešly z výzkumného šetření této bakalářské práce a také by se zaměřily na prohloubení spolupráce mezi mateřskou školou a základní školou, případně i pedagogicko-psychologickou poradnou.

Tato bakalářská práce může sloužit jako zpětná vazba mateřské škole, ve které projekt Hurá do školy vznikl a probíhá, případně poskytnout podněty na vylepšení tohoto projektu do budoucna. Dále bakalářská práce může být inspirací i pro další mateřské školy, které řeší otázku zvýšení edukace rodičů v tématu této problematiky a také pomoci dětem při přechodu z mateřské školy do základní školy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

Bednářová, J., & Šmardová, V. (2010). *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Computer Press.

Bednářová, J., & Šmardová, V. (2015). *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let* (2. vydání). Edika.

Bednářová, J., & Šmardová, V. (2022). *Diagnostika dítěte předškolního věku* (2. díl, Co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let). Edika.

Bednářová, J., Dandová, E., Kratochvílová, J., Nádvorníková, H., Syslová, Z., & Šulová, L. (2017). *Školní zralost a její diagnostika*. Raabe.

Bendová, P. (2011). *Dítě s narušenou komunikační schopností ve škole*. Grada.

Beníšková, T. (2007). *První třídou bez pláče*. Grada.

Beníšková, T. (2010). *Když dítě lže*. Grada.

Dandová, E., Kropáčková, J., Nádvorníková, H., Pravcová, D., & Příkazská, I. ([2018]). *Školní zralost a odklady školní docházky*. Raabe.

Fasnerová, M. (2018). *Prvopočáteční čtení a psaní*. Grada.

Ficová, L. T. (2023). *Hry pro rozvoj čtení: od batolete po školáka*. Grada.

Havlínová, H. (2019). *Chci číst jako táta s mámou: jak se stát čtenářem* (ilustroval Helena STRÁNSKÁ, ilustroval Eliška HAVLÍNOVÁ). Grada.

Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Portál.

Hendl, J., & Remr, J. (2017). *Metody výzkumu a evaluace*. Portál.

Jucovičová, D., & Žáčková, H. (2014). *Je naše dítě zralé na vstup do školy?* Grada.

Kleplová, V., & Pilná, D. (2021). *Grafomotorika a koordinace: ucelený program pro nácvik koordinace pohybu a grafomotoriky*. Pasparta.

Koťátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet* (2., rozš. a aktualiz. vyd). Grada.

Kotová, M. (2021). *Knížka pro začínající učitelky mateřských škol*. Portál.

Krejčová, L., Hladíková, Z., Šemberová, K., & Balharová, K. (2018). *Specifické poruchy učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie* (2., aktualizované vydání). Edika.

Kropáčková, J. (2008). *Budeme mít prvňáčka: pro rodiče dětí od 5 let*. Portál.

Kucharská, A., & Švancarová, D. (2004). *Bezstarostné roky?: kroky a krůčky předškolním věkem : poradenství pro rodiče*. Scientia.

Kutálková, D. (2010). *Jak připravit dítě do 1. třídy: obratnost a kresba : smyslové vnímání : řeč a početní představy : výchova : školní zralost a její posouzení* (2., dopl. vyd). Grada Publishing.

Kutnohorská, J. (2009). *Výzkum v ošetrovatelství*. Grada.

Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie* (2., aktualiz. vyd). Grada.

Lažová, L. (2013). *Mateřská škola komunikuje s rodiči: výměna informací, řešení problémů*. Portál.

Mertin, V., & Gillernová, I. (Eds.). (2010). *Psychologie pro učitelky mateřské školy* (2., rozš. a přeprac. vyd). Portál.

Nádvorníková, H. ([2022]). *Kognitivní činnosti v předškolním vzdělávání* (2. vydání). Raabe.

Opravilová, E. (2016). *Předškolní pedagogika*. Grada.

Otevřelová, H. (2016). *Školní zralost a připravenost*. Portál.

Poláková, P. (2019). *Jak rozvíjet pohyb, emoce a smysly: pozorné a spokojené dítě*. Grada.

Průcha, J. (2016). *Předškolní dítě a svět vzdělávání: přehled teorie, praxe a výzkumných poznatků*. Wolters Kluwer.

Pugnerová, M., & Dušková, I. (2019). *Z předškoláka školákem* (ilustroval Martina VAŇKOVÁ). Grada.

Říčan, P. (2021). *Cesta životem: vývojová psychologie* (4., doplněné vydání). Portál.

Říčan, P., & Krejčířová, D. (2006). *Dětská klinická psychologie* (4., přeprac. a dopl. vyd). Grada.

Syslová, Z. (2016). *Proměna mateřské školy v učící se organizaci*. Wolters Kluwer.

Špaňhelová, I. (2008). *Průvodce dětským světem*. Grada.

Švaříček, R., & Šed'ová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách* (2. vyd). Portál.

Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Portál.

Tóthová-Šimčáková, M., Arslan-Šinková, P., Antošová, M., & Klapková, M. ([2017]). *Testujme a rozvíjejme svoje dítě* (přeložil Dagmar PILAŘOVÁ). Fortuna Libri.

Vágnerová, M. (2000). *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Portál.

Vágnerová, M., & Lisá, L. (2021). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání* (Vydání třetí, přepracované a doplněné). Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.

Žáčková, H., & Jucovičová, D. (2015). *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole* (Dotisk 6. vydání). Jucovičová Drahomíra PaedDr. - nakladatelství D + H.

Legislativní zdroje

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Další zdroje

Materiály a přípravy pro projekt Hurá do školy, Kolektiv pedagogických pracovníků
MŠ Dačice, v průběhu let

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Základní údaje pedagogů, kteří se zúčastnili výzkumu	34
Tabulka 2 – Kategorie a podkategorie.....	36
Tabulka 3 – Základní údaje rodičů, kteří se zúčastnili výzkumu.....	44
Tabulka 4 – Kategorie a podkategorie.....	46

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA 1 – Orientační návrh aktivit vhodných k zařazení do jednotlivých lekcí projektu Hurá do školy

PŘÍLOHA 2 – Ukázka příkladu zpracování jednotlivých lekcí a průběhu projektu Hurá do školy

PŘÍLOHA 3 – Struktura otázek k rozhovoru s pedagogy, struktura otázek k rozhovoru s rodiči

PŘÍLOHA 4 – Ukázka přepsaného rozhovoru s pedagogem, ukázka přepsaného rozhovoru s rodičem

PŘÍLOHA 5 – Vzor formuláře informovaného souhlasu účastníka výzkumu

PŘÍLOHA 1 – Orientační návrh aktivit vhodných k zařazení do jednotlivých lekcí projektu Hurá do školy

Příloha 1 byla vložena do bakalářské práce po slovním souhlasu pedagogických pracovníků MŠ Dačice, jež jsou autory tohoto materiálu.

V úvodu každé lekce probíhá zahájení kurzu. Paní učitelka stručně sdělí obsah a cíle kurzu, vysvětlí téma a účel dané lekce. Dále vysvětlí rodičům stěžejnost dané oblasti pro nástup do školy.

V úvodu lekce probíhá také seznamování. Děti s jejich rodiči sedí v kruhu a každý účastník se představí svým křestním jménem (v dalších lekcích bude při představování navazováno dalšími informacemi například příjmením, věkem či místem bydliště).

Po úvodu začínají aktivity, které rozvíjejí danou oblast a seznamují rodiče s možnostmi, jak danou oblast například procvičovat s dětmi i doma. Rodiče mají také možnost pozorovat své dítě při práci s vrstevníky a paní učitelkou. V závislosti na typu aktivity se mohou zapojovat také rodiče dětí. Během lekcí jsou vyvážené klidové a rušné činnosti.

V závěru lekce paní učitelka, jež vede lekci, předá a vysvětlí pracovní listy, které si děti odnášejí domů. Rodiče dostávají prostor na dotazy.

V závěru poslední lekce děti obdrží diplom za absolvování kurzu.

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj zrakového vnímání

K rozvoji zrakového vnímání mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- „Jmenuj, co je na obrázku“ – rozlišování obrázků, které se prolínají, obtahování linií obrázků, které se překrývají
- hledání cesty bludištěm
- hledání dvojic obrázků
- hledání rozdílů na obrázcích

- hra „Co je to?“ – ukazování předmětů, za nasvíceným prostěradlem, které umožňuje vidět jen jejich tvar
- hra „Co se změnilo?“
- hra „Na mrkanou“ – na koho paní učitelka mrkne, ten udělá smluvený pohyb
- hra Čáp ztratil čepičku
- kartičky se stíny předmětů – dítě určuje o co se jedná, hledání daného předmětu v místnosti
- Kimova hra
- Na krtka – „Kdo z dětí se schoval?“
- napodobování nakresleného vzoru
- obrázkové Loto – vyhledat a přiřadit stejný obrázek
- puzzle
- rozklad tvaru předmětu a jeho opětovné skládání v celek, skládání geometrických tvarů podle předlohy
- rozlišování reverzních tvarů, hledání jiného tvaru obrázku
- skládání obrázku z částí
- spojování teček předlohy ke vzniku výsledného obrázku
- vnímání neúplného předmětu, na základě fantazie určit, o jaký předmět se jedná, dokreslování chybějící části obrázku
- vyhledávání detailů na obrázku

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj sluchového vnímání

K rozvoji sluchového vnímání mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- básně a říkanky s pohybem
- dvojice slov a jejich rozlišování – určování stejných a rozdílných
- hra „Čí je to hlas?“
- hra „Já mám, kdo má“
- hra „K narozeninám jsem dostal...“ každý zopakuje předešlá slova a doplní
- hra „Kuba, řekl“

- hra „Na datla“ – vyťukávání slabik slov
- hra „Všechny děti tiše spí, hláska S je probudí“
- hra Tichá pošta
- intenzita zvuku – hra na déšť – doprovázeno slovem učitelky, která řídí intenzitu zvuku
- kroužkování obrázků na pracovním listu, které začínají stejným písmenem
- lokalizace zvuku v prostoru – určení směru zvuku – „Kukačko, zakukej“, hra „Ukaž odkud se ozval hlas/ zvuk?“
- pohybová hra s reakcí na sluchový podnět
- poslouchání zvuků zvířátek
- poznávání zdroje zvuku – „Co dělám?“ – skutečné zvuky, „Co je to?“ – zvuky z CD
- procvičování s rýmy, doplňování rýmů, přiřazování rýmujících se slov
- rozdělování slov na slabiky pomocí bzučáku
- rozkládání slov na hlásky
- sluchové pexeso
- určování první hlásky ve slově
- vnímání dlouhého a krátkého tónu – hra na klávesy, sluchový diktát
- vnímání nízkých a vysokých tónů
- vyprávění příběhu s reakcí na dané slovo
- zopakuj rytmus – ozvěna

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj grafomotoriky

K rozvoji grafomotoriky mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- cvičení s prsty za doprovodu říkanek
- dbaní na správný úchop tužky a správné sezení
- grafomotorické tabulky na obtahování prstem
- kreslení na velké formáty
- napodobování tvarů předmětů pomocí pohybů ve vzduchu
- nejrůznější grafomotorické pracovní listy

- uvolňování ramenního a loketního kloubu, uvolňování zápěstí

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj jemné a hrubé motoriky

K rozvoji jemné a hrubé motoriky být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- „Cvrnkaná“ – s kuličkami
- hry s plastelínou – (modelování tvarů či písmen)
- hry s přírodninami
- kreslení prstem do sypkého materiálu
- malování prstovými barvami
- modelování
- navlékání korálků, případně navlékání podle barevného diktátu
- prstové hry s říkadly či básničkami
- přesýpaní materiálů z nádob
- rozvíjení hmatu – „Poznej podle hmatu, o jaký předmět se jedná“
- trhání papíru, stříhání, mačkání papíru

- běh různými směry, běh mezi překážkami
- házení a chytání míče
- hra – „Děti se postaví za maminku, před maminku, vedle...“
- hry s padákem
- jóga s dětmi
- nejrůznější cviky vhodné pro děti
- překážková dráha
- skoky sounož, po jedné noze, přeskokování překážek

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj matematické pregramotnosti

K rozvoji matematické pregramotnosti mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- „barvičkové“ sudoku
- číselné domino
- hra Smíchejte se, rozdělte se podle určitého kritéria (holky a kluci atd.)
- odhadování množství
- orientace na ploše
- počítání – (děti ve třídě, dívek, chlapců, maminek...)
- pojmenovávání geometrických tvarů
- pojmy větší, menší – pomocí pohádky – řazení obrázků
- pracovní list – „Obtáhni modře kolečka, čtverce červeně a trojúhelníky zeleně“
- pracovní list – „Vybarvi dané množství ovoce podle čísel“
- prostorové vztahy – řazení (nejmenší – největší)
- slovní instrukce v řadě – postav se tak, abys byl první, druhý...
- smíchání geometrických tvarů – rozdělení podle zadaných kritérií
- spočítej množství pomocí manipulace s předměty
- třídění předmětů – hra Na molekuly – „Spojují se ti, kdo...“
- určování pořadí v řadě – „Čí maminka stojí první? Kolikátá je Rozárčina maminka?“

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj paměti předškolního dítěte

K rozvoji paměti mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- barvy – paní učitelka řekne 4 barvy, dítě je řadí před sebe ve správném pořadí, v jakém byly řečeny
- Kimova hra
- otázky k obrázku – prohlédnutí obrázku, poté se obrázek schová a paní učitelka má připraveny otázky na obrázek

- pexeso
- vyprávění příběhu se zadáním úkolu – například: „Zapamatuj si všechna zvířátka z příběhu“
- zapamatování obrázku – prohlédnutí obrázku po dobu 15 sekund, poté se obrázek schová a děti kreslí, co viděly

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Posilování pozornosti

K posilování pozornosti mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- četba příběhu s reakcí na dané slovo
- hra „Všichni ptáci létají vysoko“
- najdi a zakroužkuj obrázek, který mezi ostatní nepatří
- pohyby rukou na domluvená slova či hlásky ve slově
- poslech příběhu s nesmysly – při nesmyslu zvednout ruku

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Sociální dovednosti předškolních dětí

K rozvoji sociálních dovedností mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- hra na „Škrholu“
- napodobování emocí mimikou v tváři, například pomocí pohádek či příběhu (narativní pantomima)
- poslech příběhu – reflektování „Kdo se zachoval dobře? Jak by ses zachoval ty?“

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj myšlení předškolního dítěte

K rozvoji myšlení mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- cvičení analogií
- dokreslování řady, dodržet v ní určený řád
- dovyprávění příběhu
- hádanky
- hra „Rozhodni, zda je tvrzení pravdivé“
- hra s padákem – například děti mají přijít na to, jak dostat míče do středu padáku
- nadřazené a podřazené pojmy
- odhadování množství, více –méně – stejně
- příběh s nesmysly
- přiřazování obrázků – „Co patří k sobě?“
- řešení situací – „Co bys udělal, kdyby...“
- skládání příběhu dle správné posloupnosti

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj prostorové orientace

K rozvoji prostorové orientace mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- hra „Všechno lítá, co peří má“
- hra na lepidla – když přestane hrát hudba, děti se spojí vždy určenou částí těla
- chůze podle slovních instrukcí
- malování obrázků na záda, poznávání toho, co bylo namalováno
- manipulace s předměty podle instrukcí
- najdi schovanou hračku podle instrukcí
- orientace na obrázku a popis obrázku
- otázky na umístění předmětů, používání předložek
- píseň s pohybem – „Hlava, ramena, kolena, palce“
- pohyb v prostoru mezi překážkami
- pohyby podle pokynů

- pokládání kamínku – (před maminku, za maminku...), pohyb dle instrukcí: „Stoupneme si před maminku, za maminku, vedle...“
- rozlišování pojmů vpravo, vlevo, dole, nahoře...
- vyhledávání určitého předmětu v místnosti

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj řečového projevu (artikulace, slovní zásoba, vyjadřování)

K rozvoji řečového projevu mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- cvičení s jazykem (za pomoci motivace)
- čtení příběhu, ve kterém jsou místo slov obrázky – děti doplňují
- dechová cvičení
- gymnastika mluvidel
- hra „Foukáací fotbal“
- hra – určování znaků předmětu
- jazykolamy
- logopedické hry
- napodobování citoslovcí
- popis obrázku
- procvičení sloves. „Co potřebuji, když...“ – (chci uvařit oběd, sázím rostlinu...)
- procvičování sloves. „Co dělá?“ (učitel, zahradník, maminka...)
- procvičování synonym, homonym, metafor
- převádění z mužského do ženského rodu (například povolání)
- příběh s oromotorikou
- rytmická říkadla, říkadla s pohybem
- stupňování slov
- tvoření zdobnělin
- vymýšlení krátkého příběhu podle obrázků
- vytleskávání slov
- zrcadlo s oromotorickými obrázky

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Rozvoj čtenářské pregramotnosti

K rozvoji čtenářské pregramotnosti mohou být v této lekci zařazeny například tyto činnosti:

- četba příběhu, využívání čtenářských strategií, čtenářské kostky
- čtení příběhu, ve kterém jsou místo slov obrázky – děti doplňují
- hra „Dokonči příběh“

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice)

Bonusová lekce – návštěva základní školy a účast učitelů základních škol na projektu

V bonusové lekci mají děti možnost navštívit základní školu v doprovodu jejich rodičů a paní učitelky z mateřské školy. V základní škole se seznamují s prostory školy, kterou budou v budoucnu navštěvovat. Mají šanci se také setkat s pedagogy 1. stupně základní školy, kteří si pro ně přichystají program. Návštěva základní školy a seznámení s budoucími učiteli by měla usnadnit adaptaci při vstupu do základní školy (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

Pedagogičtí pracovníci 1. stupně základních škol mohou navštívit také jednu z lekcí projektu Hurá do školy. Mají příležitost blíže se seznámit s rodiči dětí a dětmi, které čeká nástup do základní školy. Pedagogové si také mohou připravit vlastní program lekce, na kterém prezentují, co by dítě při vstupu do základní školy mělo umět a seznamují rodiče s tím, jak s dětmi po nástupu do školy pracují. Rodiče také dostávají prostor na dotazy a diskuzi s budoucími učiteli jejich dětí (Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice).

PŘÍLOHA 2 – Ukázka příkladu zpracování jednotlivých lekcí a průběhu projektu Hurá do školy

Příloha 2 byla vložena do bakalářské práce po slovním souhlasu pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučeného pracoviště Za Lávkami, jež jsou autory tohoto materiálu.

Téma č. 1

MOTORIKA A MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY

Úvod – přivítání rodičů a dětí

1) Seznamování – udělat prostor ve třídě, stolečky ke straně

Využití velké Žabky ze třídy – musíme se seznámit a spočítat!

– posíláme žabku po kruhu a všichni se představují, nakonec se zeptáme, kolik je dětí

Dítě spočítá a pošeptá mamince, kolik je zde maminek, tatínků, učitelek, holek, kluků atd.

2) Využití kašpárka – „Jednoho dne na vrátka zaťukala pohádka a zve nás do lesa.

Než se do toho lesa společně vydáme, kašpárek vám poví hádanku. „Byla v lese chaloupka taková, co začínala na bu... a postupně se tam schovávala zvířátka.“

Budka

3) Cesta k budce – v herně – vydáme se klikatou cestičkou do lesa, překračujeme

různé překážky (z tělocvičny) na rozvoj hrubé motoriky a rovnováhy, zapojují se i rodiče – v lese stojí opuštěná budka, k ní dojdeme (společný úklid)

– **Dávat na tabuli k budce postupně zvířátka**

4) Příběhla myška Hrabalka

– příběhne malá myška k budce

– zahrajeme si teď na myšky, které běhají po strništi

- děti běží za maminkou (běh s vyhýbáním, různým směrem), do rytmu dřívěk (pomalu, rychle), poté se vymění
- **Běží myška po strništi, myšátko tam za ní piští. Běží obě pěkně spolu po poli a z kopce dolů.**
  - běží myška okolo rybníčka, běh okolo, na zvuk trianglu změním směr
- **Běží myška okolo rybníčka, veze, veze proutí, ocáskem si kroutí**

5) Přiskákala žabka Kuňkalka

- přiskočí k budce žabička Kuňkalka
- má ve třídě hodně kamarádů a chce si s nimi hrát – děti se promění v malé žabičky, poskakují po třídě za doprovodu básničky
- **Žába skáče po blátě, koupíme jí na gatě, na jaké, na jaké...(barva) strakaté**
  - po prostoru třídy jsou barevné podsedáky, najdou si místo, rodiče kontrolují
  - spočítat, kolik podsedáků je dané barvy

6) Přihopsal zajíček Ušáček – ke stolečkům

- vytvořit dvojice, maminka zaječice bude tahat ze záhonku řepu a malý zajíček mrkvičku
- ukázka vytrhávání zeleniny okolo palce, ze zeleného papíru vytvořit nať, připevnit na magnetickou tabuli

7) Přišla chytrá liška Ryška

- maminka dělá chaloupku a sedí na židli, děti jsou lišky, učitelka zadává pokyny
- lišky jsou **před CH, za CH, pod CH, vpravo, vlevo, na CH, mezi CH**

8) K chaloupce přiběhl šedý vlk

- před chaloupkou se pořádně protáhl – jógový cvik pes
- vlk porovnává domečky, kam by se vešel – děti dostanou kartičky domečků, které řadí podle velikosti na barevný šátek, který je složený a děti ho musí dle instrukcí paní učitelky rozložit a objeví kartičky. Od NEJMENŠÍHO po NEJVĚTŠÍ, POZOR PRACUJE SE ZLEVA DOPRAVA!

– ukazují domečky podle pokynů – rodiče kontrolují, např. nejmenší domeček pro myšku, největší pro vlka, prostřední domeček pro zajíce

9) Přišel medvěd

- lehký úder, jde po špičkách, silný úder bubínku medvěd dupe – děti s rodiči chodí v prostoru
- medvěd dupal tak hodně, že zbořil chaloupku – vysypal tvary na zem
- honem zvířátka pomozte nám roztrdit tvary – děti třídí na správné místo (bílé, velké tvary)
- společně si tvary pojmenujeme. Možnost určovat množství – více, méně, stejně

10) A jak to bylo pohádka? S využitím kašpárka

– společně si zrekapitulujeme pohádku, kdo přiběhl první, poslední, kdo je za zajíčkem, za liškou, hned před medvědem, hned po myšce, ... Využití magnetické tabule s obrázky. Možnost také s čepičkami zvířátek a barevnými podložkami. Obrázky na tabuli zakryjeme. Pokyny dávají na rodiče. Např. myška jde na první podložku, ta má barvu? Medvěd jde na poslední podložku, která má barvu? atd.

11) Rozdání domácích úkolů

- sestavení příběhu o budce – rozstříhání, nalepení, vyprávění dětí rodičům, zaměřit se na řeč ve větách
- geometrické tvary – jejich pojmenování
- kreslení s básničkou Zajíček
- orientace na ploše – domek se zvířátky
- bludiště se zajíčkem
- správné držení tužky, nákres i chybných úchopů

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučené pracoviště Za Lávkami)

Téma č. 2

GRAFOMOTORIKA A SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ

Úvod – přivítání rodičů a dětí

1) Jednoho dne na vrátka, zaťukala pohádka „Pod hříbkem“

- dětem a rodičům představíme pohádku pomocí zvířátek, které dáváme na tabuli pod hříbek a celý příběh doplňujeme zvuky
- pomůcky: zvířátka: mravenec, myška, vrabec, zajíc, liška, žába + hřib, nástěnka, zvuky

2) Pohybová hra „Smíchejte se, rozdělte se“

- rozdělíme děti a rodiče do 3 skupin, každá skupina si stoupne k jednomu obrázku – myš, vrabec a zajíc
- myš – píšťalka, vrabec – činelky, zajíc – dřívka
- představíme jednotlivé zvuky zvířat, když uslyší svůj zvuk, jdou se proběhnout po lese, střídání skupin, na závěr míchání – jde např. zajíc + myš, vrabec + zajíc, atd...
- děti procvičují sluchové vnímání, reagují na signál
- pomůcky: triangel, píšťalka, dřívka, obrázky zvířátek

3) Hra „Žába hledá žabku“

- žabka se v pohádce pěkně zvesela ostatním zvířátkům zasmála – zkusíme to také
- rodiče a děti se postaví do velkého kruhu, jedno dítě bude mít zavázané oči a snaží se najít svého rodiče podle kuňkání, rodiče v kruhu můžeme proházet
- rodiče vydávají zvuky žáby
- pomůcky: páska přes oči

4) Hra „Lesní hovor“

- rostou houby! I tuhle novinku je třeba povědět všem zvířátkům v lese, a tak si zvířátka spolu zatelefonují.

- každý účastník dostane před sebe dvě karty, posadí se na podsedák (pelíšek) a bude čekat, až mu někdo zavolá
- začíná učitelka horním obrázkem na kartě „Halo, halo, tady liška, volám jezevce“ ten, kdo má na horní kartě obrázek jezevce se postaví a říká „Halo, halo, tady jezevec a volám srnku atd...“
- hra končí, až se dojde zpět k učitelce posledním obrázkem
- pomůcky: karty podsedáky

5) Na domečky

- doprostřed herny se rozhodí obrázky na zem, vytvoří se dva domečky pod hříbky, jeden s písmenem L – jako u lišky, druhý s písmenem Z – jako u zajíce
  - rodič a dítě si vyberou jeden obrázek, určí jeho počáteční hlásku, pokud má písmenko domeček, jdou bydlet k němu, obrázky budou začínat i na jiná písmenka
- Pomůcky: domečky s písmenky a obrázky, obrázky různých předmětů, 4xZ, 4xL

6) Slovní řetězec

- rodiče s dětmi jsou rozděleni na dvě skupiny u domečků z předešlé hry
- hrajeme hru na sluchovou paměť
- liška/zajíc šel na procházku lesem a tam viděl šišku, strom...– postupně nabalujeme
- učitelka zakončí hru, že viděl vrabce – motivace k další činnosti

7) Cvičení s vrabčákem

- uvolnění ramenního kloubu, loketního, zápěstí s básničkou – Vrabec
- děti dostanou poté trojhrannou tužku – správný úchop dvěma prsty do „zobáčku“ a vrabec se letí proletět po světě
- po třídě a herně budou rozmístěné velké formáty s grafomotorickými prvky – horní oblouk, svislé a vodorovné čáry, ... atd. děti tužkou alespoň 5x obtáhnou předkreslený vzor a jdou k dalšímu papíru
- až mají vše splněné, usadí se ke stolu
- pomůcky: báseň s vrabcem, tužky, velké archy papíru

8) Lištičky

- správný sed u stolu – rodiče kontrolují
- dvě ruce se promění v lištičky, báseň k procvičení jemné motoriky ruky

9) Zajíček s básničkou

- společně si připomeneme domácí úkol – kreslení zajíčka ve vzduchu
- rodiče dostanou kartičku s básní, děti papír
- rodiče přeříkávají báseň a děti kreslí dle pokynů
- hotového zajíčka si připnou na nástěnku k mrkvičce

10) Vysvětlení domácích úkolů spolu s dětmi

11) Při odchodu si každý zkusí uhádnout zvuk pomocí kouzelné tužky a albi pexesa

Domácí pracovní listy

- lištička – cvičení prstů a jemné motoriky ruky s básničkou
- jiná hláska
- jendnotažka zajíc
- sluchové vnímání – roztleskání slov na slabiky
- grafomotorika – vodorovná čára, oblouky

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučené pracoviště Za Lávkami)

Téma č. 3

ŘEČOVÝ PROJEV A MYŠLENÍ, PROSTOROVÁ ORIENTACE

Úvod – přivítání rodičů a dětí, představení lekce, co budeme procvičovat

1) Babička s dědečkem

- dětem se představí babička s dědečkem, děda dostane chuť na koblížek a prosí babičku, aby ho usmažila, babička neví, zda má dostatek surovin
- z kapsy vytahuje různé obrázky, jak surovin k přípravě těsta, tak i nesmysly

Pomůcky: převleky na B a D, hrnec, vařečka, obrázky

Procvičujeme myšlení pomocí nesmyslů, pozornost

2) Příprava těsta – třídění obrázků

- když dědeček vidí, co babička provádí, požádá o pomoc děti a rodiče, aby se toho koblížku vůbec dočkal
- rodiče připraví dráhu z lan k obrázkům – koblížek, smutný smajlík
- děti si vezmou po 1 obrázku, půjdou lanovou dráhou, na jejímž konci budou třídit na hromádku, zda do těsta patří či nikoliv

Pomůcky: lana, obrázky z předchozího bodu, obrázky koblížka a smajlíka

Procvičujeme logické myšlení a prostorovou orientaci

3) Ztracená vařečka

- konečně máme pohromadě suroviny k přípravě těsta, ale ztratila se nám někde vařečka k zamíchání
  - děti budou procházet prostory třídy i herny a hledat ukrytou vařečku, pokud ji uvidí, nesmí místo prozradit, zajdou k rodičům a potichu jim prozradí, kde je
- Pozor děti hledají DŘEVĚNOU VAŘEČKU – v okolí budou vidět různé vařečky – plastové, papírové, kartonové, děti musí samy vyhodnotit, která je správná

Pomůcky: dřevěná vařečka, papírová, plastová, kartonová vařečka

Procvičujeme orientaci v prostoru, zrakové vnímání a myšlení

4) Dechové cvičení s těstem

- děti si procvičí dech, vůně těsta, foukání do dlaní – teplý vzduch k nakynutí
- dechové hry s brčky v latoru – děti postupně foukají do vody, snaží se vytvořit bubliny v těstě, aby byl koblížek dobře nakynutý
- soutěž rodičů o největší bublinu z bublifuku

Pomůcky: lator, stoleček, brčka, jar

Procvičujeme správné ovládání dechu

5) Oromotorika a dědeček

- v umývárně židličky před zrcadlem, společně si vyzkoušíme, jak se dědeček tvářil, když už čekání trvalo moc dlouho

- poté si rodiče a děti budou zkoušet gymnastiku mluvidel před zrcadlem, začne rodič, dítě napodobí, kartičku pošlou další dvojici

Pomůcky: židličky, kartičky na oromotoriku

Procvičujeme a uvolňujeme svaly kolem úst a jazyka, různé dovednosti, které jsou potřebné pro výslovnost všech hlásek

6) Sestavení děje dle obrázků

- rodiče s dětmi jsou u stolečku, děti sestavují děj o přípravě koblížka
- poté si děj popíší větami, dbáme na zapojení sloves
- poté si společně příběh zopakujeme – děti hovoří nahlas, děti, na které nezbydou obrázky, navedeme k pokračování příběhu
- A jak to bylo dál pohádka? Každý z rodičů nám vymyslí větu na pokračování příběhu – nemusí být podle příběhu

Pomůcky: kartičky s příběhem

Rozvíjíme myšlení, posloupnost děje, řeč – mluvení ve větách, představivost

7) Koblížek na cestách

- koblížek se vydal na cesty a potkal různé překážky
- na stolečku budou rozmístěny různé hry na procvičení prostorové orientace, logická posloupnost – logico (nadřazené pojmy atd.), pix it – doplň barvu, nesmyslné obrázky – co viděl koblížek cestou
- v herně připravená dráha pro koblížka (velký gymnastický míč) - děti musí projít dle plánu ke kartičce k obrázku na zemi

Pomůcky: hry na stoleček – logico, pix it, logická řada, nesmyslné kartičky, obrázky s postupnými kartičkami, gymnastický míč

Procvičujeme logické myšlení a orientaci v prostoru, řeč, uvažování

8) Po stopách koblížka

- dědeček se vydal hledat zatoulaného koblížka po jeho stopách, dvě řady, v jedné jde dítě, v druhé rodič, postup dle pokynu

Pomůcky: podložky, stopy

9) Vysvětlení domácích úkolů spolu s dětmi

Domácí pracovní listy

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučené pracoviště Za Lávkami)

Téma č. 4

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ A GRAFOMOTORIKA

Úvod – přivítání rodičů a dětí, představení lekce, co budeme procvičovat, činnosti motivované známou pohádkou O Budulínkovi (obrázky na nástěnce)

1) Hry s kuličkou (hráškem)

– děti zavedeme do herny – do domečku, kde bydlí Budulínek, zůstal doma sám a má sníst celou misku s hráškem, ale dlouhé čekání ho nebaví a začne si s hráškem hrát

– kutálení míčků a kuliček – balanční desky, podložky, malování kuličkou

Pomůcky: balanční deska s kuličkou, plastová a dřevěná 8, míč+ síťka 2x, krabice, barva a malá skleněnka

Procvičujeme zrakové vnímání, motoriku, postřeh

2) Co bylo za oknem?

– Budulínek najednou slyší, že někdo ťuká na okénko, přes závěs vidí jen stíny, děti hádají

Pomůcky: prostěradlo, stoleček, lampička, zvířátka z lesa

Procvičujeme zrakové vnímání, představivost

3) Puzzle liška

– na okno nám ťukalo zvířátko a které? To zjistíte, až poskládáte tento obrázek

– na podložku seskládat celý zalaminovaný obrázek

Pomůcky: rozstříhaný a zalaminovaný obrázek lišky 6x

Procvičujeme zrakové vnímání, jemnou motoriku a myšlení

4) Do nory!

- děti si projdou s liškou do nory
- fixa zagumičkováná s relaxačním míčkem (liška s Budulínkem), děti jedou vyznačenou dráhou po papíře, nesmí vybočit, cesta je rovná, klikatá

Pomůcky: dlouhý kus papíru s předkreslenou dráhou, fixy s míčky 7x

Procvičujeme motoriku ruky, zrakové vnímání

5) Mrkaná s lištičkami

- děti s rodiči sedí v kruhu na židličkách a hrajeme hru. Budulínek zamrká na libovolnou lišku, tím si dají signál, že si mají vyměnit místo na židličkách

Pomůcky: židličky v kruhu

Procvičujeme postřeh, zrakové vnímání

6) Děda hudebník (dirigent)

- rodiče s dětmi jsou na židličkách, na zemi jsou obrázky hudebních nástrojů, zkusíme si pantomimou znázornit, jak se na dané nástroje hraje
- jedna „lištička“ jde do umývárny, skupinka se domluví, kdo bude dědeček a tím vede a střídá hudební nástroje, ostatní si musí všimnout změny a přizpůsobit se, dítě „lištička“ hádá, kdo udává signály ke změně

Pomůcky: kartičky hudebních nástrojů

Rozvíjíme zrakové vnímání, postřeh, jemnou motoriku ruky

7) Lištičky do pytle

- lištičky se rozutekly po lese a dědeček je nahání, když hraje hudba, všichni pobíhají i rodiče, když hudba ustane, lištičky se schovají (schoulí se a zakryjí oči), dědeček (učitelka) někoho zakryje, ostatní hádají

Pomůcky: hudba k tématu a deka

Procvičujeme zrakovou paměť, myšlení

8) Kimovy hry

- vrátili jsme se z lesa, už jsme v bezpečí, děti s rodiči se posadí k jednomu svému stolečku

– děti si prohlédnou a pojmenují předměty ukryté v šátku, rodiče dostanou jednu „tajnou věc“, kterou využijí později

- rodiče po čase zakryjí předměty, odeberou 2 věci, děti se snaží zjistit, co chybí
- rodiče přidají jednu věc, kterou děti ještě neviděly
- děti vyhledají pomocí hmatu určitý předmět – zadá rodič
- řazení předmětu, rodiče utvoří řadu (zprava doleva), děti si ji chvíli prohlíží a poté ji rodič rozhodí, dítě sestavuje zpět, rodič kontroluje

Pomůcky: šátky a přírodniny min. 6x

9) Vysvětlení domácích úkolů spolu s dětmi

Pro rodiče – teorie a návrhy her na procvičení zrakového vnímání

Domácí pracovní listy

PL – obrázky v rámečku (Kuliferda)

PL – stejné tvary (Kuliferda)

PL – houpačka s tužkou grafomotorika

PL – Co vidíme na zahradě? Zraková paměť

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučené pracoviště Za Lávkami)

Téma č. 5

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ, ŘEČOVÝ PROJEV A MYŠLENÍ

Úvod – přivítání rodičů a dětí, představení lekce, co budeme procvičovat, činnosti motivované známou pohádkou **O perníkové chaloupce** – kašpárek pozve ježibabu, hádanka „V jaké pohádce se objevuje?“

1) Rosteme, jsme velké děti

Jeníček a Mařenka vyrostli – piano vzestupná tónina, reakce dětí a rodičů (růst). Poslech sestupné tóniny, co teď uděláme? Staneme se zase malými Jeníčky a Mařenkami a opět vyrosteme.

2) Pohybová chvilka s reakcí na sluchový podnět

Jednou se děti vydaly s tatínkem do lesa, tam pobíhaly, ale tak aby se neztratily
Volný běh s vyhýbáním (kužely – stromy), signál – na slovo Jeníček se všechny děti spojí v jeden strom, ruce jsou větve, a to samé rodiče. Na slovo Mařenka si vytvoří strom s větvemi dvojice dítě a rodič.

Procvičujeme reakce na sluchový signál, prostorovou orientaci, myšlení

3) Hra – „Co do řady nepatří?“

– nadřazené a podřazené – tatínek šel kácet stromy, Co Jeníček a Mařenka sbírali?
Jahody – je to ovoce. Půjdeme sesbírat všechno ovoce a dát k obrázku na koberci
– zkusí děti s učitelkou. Pak si určí každý rodič dle obrázku nadřazený soubor a děti hledají a dávají k obrázku. Pojmenovávání obrázků dětmi a kontrola rodiče.

Procvičujeme řečový projev, logické myšlení

4) Tatínek volá na děti

– rodič dostane napsanou větu na papíře, kterým si zakryje ústa a vysloví dítěti větu (nejvíce 5 slov). Dítě si větu zapamatuje a poté ji zopakuje.

Procvičujeme krátkodobou sluchovou paměť

5) Ježibaba se představuje

– děti sedí na pařezu (podsedáky), ježibaba se pomocí piktogramu představuje.
Například já se jmenuji Jozefína, je mi 312 let. Baví mě připravovat lektvary a čarovat hůlkou z kouzelnické knihy. Moji kamarádi jsou kocour Fousek a had Hugo. Sbíráám různé bylinky v lese a na louce. Ráda nosím květovanou sukni a vlněný svetr. Moje oblíbená jídla jsou řízek, pečené selátko, koblihy a bylinkový čaj...

Rozvíjíme řečový projev, souvislé vyjadřování, myšlení

6) Hra Ježibaba řekla

– Jeníčci budou děti, Mařenky rodiče. Učitelka řekne například: Ježibaba řekla Jeníčci lehnout, řekla Mařenky zvednout ruce, řekla Jeníčci i Mařenky se dotknou obou kolen toho druhého, atd...

Procvičujeme sluchovou paměť

7) U Ježibaby v chalupě

– hádanky ve třídě. Co v té chalupě bylo s využitím obrázků na magnetické tabuli.
Homonyma – oko, vlna, zámek, kosy, žínka, vál, pila, role, houba, hřebínek, kohoutek, kukačky, zub, koruna, větrník, hřebíček, ucho, lopatka, noha, pero, klobouk, kuřátka

Procvičujeme logické a verbální myšlení

8) Hláska J nás probudí

– rodiče a děti usnuli a Ježibaba je vzbudila jen když řekla kouzelná slova, která začínají **na J**: JEŽIBABA, JELEN, JABLOŇ, JALOVEC, JASMÍN, JIRKA, JENÍK, JABLKO, JARKA

na M: MAŘENKA, MAMINKA, MÁSLA, MLÝNEK, MOUKA, MASO, MYSLIVEC, MYŠ, MED

na T: TATÍNEK, TUŽKA, TRÁVÁ, TRUMPETA, TRUHLÍK, TAŠKA, TÁCEK, TALÍŘ, TEČKA

Rozvíjíme fonemický sluch

9) Rýmovačky Jozefíny

– doplňování vět do rýmů. Báseň o Perníkové chaloupce a děti a rodiče doplňují

Rozvíjíme sluchovou percepci, smysl pro rým

10) Spisovatel na stroji

– pohádky píše pan spisovatel, poslechneme si jednoho a pokaždé, když uslyšíme cink, uděláte čáru na papír. Děti a rodiče od sebe u stolečků. Porovnání.

Procvičujeme sluchové vnímání, reakci pouze na určitý zvuk

11) Vysvětlení domácích úkolů spolu s dětmi

Domácí pracovní listy

Doplnění k úkolu 4. Tatínek volá na děti – věty

Kam jste se schovaly moje milé děti?

Pojďte mi pomoci s kupou dříví!
Haló, čeká na vás něco k snědku.
Nechodte daleko nebo se v lese ztratíte!
Pomoc, zapadl jsem do velké jámy!
Máte už nasbíraný džbán s jahodami?
Slyšíte, jak houká sova na stromě?
Bude pršet, pojdte se schovat pod strom.

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučené pracoviště Za Lávkami)

Téma č. 6

ROZVÍJENÍ VŠECH DÍLČÍCH FUNKCÍ

Úvod – přivítání rodičů a dětí, představení lekce, co budeme procvičovat – vše, činnosti motivované známou pohádkou O Palečkovi (děti se dozví, až po úvodu)

Jednoho dne na vrátka, zaťukala pohádka... Kašpárek se zeptá, jak se jmenovaly všechny pohádky O Budce, „Pod hříbkem“, O Koblížkovi, O Budulínkovi, O Perníkové chaloupce (obrázky)

Kašpárek a pohádka – hádanka „Dnes to bude pohádka o drobném „človíčkovi, šikulkovi“, na prstě prstový človíček, možnost obrázků pohádky O Palečkovi. Ujme se vysvětlování průběhu činností, které budou společně i po stanovištích.

- 1. Paleček jde do světa** – židličky, přemísťování s hudbou a rytmizací ve třídě
- 2. Pohybová hra „Na Palečka a obra“**- společná hra – velký a malý míč v herně

Stanoviště: – chodí průběžně dítě s rodičem

Děti si v herně obkreslí svoji ruku na kartičku, napíší si do každého prstu s dopomocí rodiče číslo od palce k malíku 1-5, u každého stanoviště dle splnění aktivit si dají razítko

- 1. Dechová a oromotorická cvičení** – loto, turbína, foukadla, zrcadlo s oromotorickými obrázky

2. **Zraková cvičení** – brýle, didaktické hry – Sovička, Bongo, piktogramy z 5. lekce „Ježibaba se představuje“
3. **Sluchová vnímání** – slovní pexeso a albi tužka
4. **Jemná motorika, grafomotorika** – grafomotorické tabulky obtahování prstem, obtahování dle výřezu jednou rukou i oběma, kreslení nohou předkreslené geometrické tvary kruh, trojúhelník, skládání pohárku, s návodem
5. **Matematické představy** – prostorová orientace s využitím berušky a jízda dle určené trasy, Topologie – 3D tvary s předlohou, PL – zalaminovaný šašek – početní představy

Palečkově překvapení – lentilky menší dávat brčkem z misky do pohárku dítě a rodič

Rodiče vyplní dotazník, děti jdou do herny s využitím písničky z některé pohádky, v kruhu v herně – reflexe, hovoří ten, kdo má Palečka, možnost i vyjádření pohybem „Co se ti líbilo, Co se ti nelíbilo, kterou pohádku jsi neznal, znáš jiné pohádky“?

Teorie – Co už umím v oblastech Dítě a jeho tělo atd.

Vysvětlení domácích úkolů spolu s dětmi

PL – Tři instrukce, Paměť, Pozorné hledání, Proč k sobě patří, Grafická orientace, Grafomotorika, text pohádky O Palečkovi s ilustrací (zajímavá slova)

Odměna: lentilky v poháru, diplom, omalovánka Palečka, frkačky nebo karnevalové píšťalky

(Kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Dačice, odloučené pracoviště Za Lávkami)

PŘÍLOHA 3 – Struktura otázek k rozhovoru s pedagogy, struktura otázek k rozhovoru s rodiči

Struktura otázek k rozhovoru s pedagogy

1. Kolik je Vám let?
2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
3. Jakou máte délku praxe?
4. Jak dlouho pracujete na projektu Hurá do školy?
5. Jakým způsobem sestavujete lekce do projektu?
  - Jak časově náročná je pro Vás příprava projektu (příprava lekcí, pomůcky...)?
  - S jakými problémy se potýkáte během přípravy či průběhu lekcí?
  - Sestavujete lekce sám/anebo za pomoci kolegyně či asistenta pedagoga?
6. Jaký spatřujete přínos projektu?
  - Jaký je přínos pro děti?
  - Jaký je přínos pro rodiče?
7. Jaká vidíte negativa tohoto projektu?
8. Co byste do budoucna ráda zlepšil/a?
9. Jakým způsobem probíhá spolupráce mezi Vámi a rodiči v průběhu lekcí projektu?
  - Jak edukujete rodiče o možnostech dalšího rozvíjení dětí?
  - Jakou zpětnou vazbu na projekt dostáváte od rodičů s jejich dětmi?
  - Jak děti reagují na průběh lekcí, když se odehrávají v přítomnosti jejich rodiče?
10. Jakou vnímáte potřebnost tohoto projektu pro děti předškolního věku?
  - Komu byste tento projekt především doporučila?
11. V čem vnímáte změny u dětí, které projekt absolvovaly?

Struktura otázek k rozhovoru s rodiči

1. Kolik je vám let?
2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
3. Kolik máte dětí?

4. Co Vás na projektu nejvíce zaujalo?
5. Jak Vám vyhovoval počet lekcí, jejich délka a průběh lekcí?
  - Přidal/a byste či ubral/a lekce?
6. Které činnosti a aktivity Vám přišly nejpřínosnější?
  - V čem byly přínosné?
7. Jaký vidíte přínos pro Vás při účasti na projektu?
  - Jaký vidíte přínos pro Vaše dítě při účasti na projektu?
  - Jeho pozitiva?
8. S čím jste na projektu nebyli spokojeni?
  - Jeho negativa?
9. Co byste na projektu vylepšili do budoucna?
  - Co vám scházelo?
  - Co bylo nadbytečné?
10. Jak vaše dítě reagovalo během projektu?
  - Bavily ho aktivity na projektu?
  - Jak se změnilo jeho chování mezi vrstevníky?
11. Jakým způsobem probíhala spolupráce s ostatními rodiči a učitelem během projektu?
12. Jak jste využili informace získané na projektu?
  - Procvičovali jste činnosti i doma?
13. Co Vás překvapilo během projektu?
  - Překvapily Vás některé informace, které jste se dozvěděli?
14. Jakou jste zaznamenali změnu u Vašeho dítěte po absolvování všech lekcí projektu?
  - Jak se změny projevovaly?
  - Zaznamenali jste posun dítěte v některé oblasti?

PŘÍLOHA 4 – Ukázka přepsaného rozhovoru s pedagogem, ukázka přepsaného rozhovoru s rodičem

Ukázka přepsaného rozhovoru s pedagogem

Kolik je Vám let?

„50.“

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Bakalářské, pedagogické.“

Jakou máte délku praxe?

„Ty bláho, tak teď nevím 30...přibližně 30 let.“

A jak dlouho pracujete na projektu Hurá do školy?

„Hm, 7 let“

A jakým způsobem sestavujete lekce do projektu?

„Hm, my jsme vlastně dostali od pedagogicko-psychologický poradny už ty lekce jakoby rozdělený do určitých témat, takže se toho držíme. Takže no, takže sestavujeme vlastně podle doporučení pedagogicko-psychologický poradny. Stačí to takhle?“

Ano a je pro Vás časově náročná příprava toho projektu?

„Je hodně časově náročná. Vůbec, když jsme začínali to Hurá do školy dělat, tak jsme na tom strávili hodně času, pak už jsme vlastně jenom doplňovali.“

A s jakými problémy se potýkáte během toho projektu?

„A právě s tou časovou náročností, ještě při normálním běhu vlastně mateřský školy, kdy se musíme připravovat vlastně na další den na vzdělávání, a ještě vlastně na další hodinu s rodiči. Takže kolikrát vlastně tam chystáme do večerních hodin. Kopírování nám zabere plno času. Rozepisování, co pro koho, jaký materiály, když tam chybí děti, předávání těch materiálů, to je taky jako nevýhoda no, protože... nebo nevýhoda sledovat, kdo ty materiály nedostal a předávat ty materiály jakoby do ruky.“

A sestavujete lekce sama nebo za pomoci kolegyně?

„Hm, většinou co já jsem se v praxi setkala, tak spolupracujeme s kolegyněmi.“

A jaký spatřujete přínos projektu pro děti?

„Já ještě bych právě chtěla říct, že i jakoby se snažíme je vždycky zaučovat třeba, že si tam vezmu i pedagogy, který nemají praxi s Hurá do školy a snažíme se prostě i asistenty pedagogy třeba zapojit, co nejširší okruh jakoby lidí, aby se na tom podílel.“

A jaký spatřujete přínos projektu pro děti?

„Hm, myslím si, že tenhle projekt je nejenom pro děti, ale hlavně pro rodiče, protože my víme, jaký ty děti mají slabší stránky, ale ty rodiče to kolikrát neví. A my vlastně takhle můžeme těm rodičům za první ukázat, jak s těma dětma pracovat, jak rozvíjet určitý oblasti, protože ty rodiče kolikrát ani neví, že můžou přirozenýma hrama nebo povídáním něco rozvíjet. A pak to má přínos i v tom, že ty rodiče vidí, jak to dítě pracuje vlastně v kolektivu dětí, protože je to samozřejmě něco jiného, než když je to dítě doma samo a rodič si s ním plní nějaký úkol, ale tady jsou rušivé elementy, když je třída dětí, a to dítě kolikrát se nedovede soustředit v tom kolektivu. A taky no je to prostě záměrná pozornost, kterou nemůžou rodiče doma úplně jako posoudit.“

A jaká vidíte negativa tohoto projektu?

„Hm negativa...To, že my bysme tam chtěli mít hodně rodičů a hodně dětí, ale nejde to dělat s velkým počtem. Takže nám se třeba i přihlásilo na projekt Hurá do školy plno zájemců a musíme si je dělit, protože ta práce je lepší prostě s šesti, s osmi párama, když to takhle řeknu rodič-dítě. Takový ideální počet třeba těch 5, 6, ale oni se nám kolikrát přihlásí i, že v každý skupince máme 8 dětí, a tak to je 16 lidí a už je to potom náročný. A nemůžeme to prostě poskytnout pro všechny.“

A co byste do budoucna ráda zlepšila?

„Hm, jako já jsem ráda, že v naší organizaci to funguje. Vlastně máme 6 školek a funguje to i na těch jednotřídkách tady to Hurá do školy. A takže spíš bych zlepšila spolupráci buď s tou pedagogicko-psychologickou poradnou, ale spíš asi se základníma školama, protože my jsme si...pak ještě máme vlastně 6 lekcí. 6 lekcí a my jsme si vlastně tu 7 jakoby přidali, vymysleli a požádali jsme o spolupráci základní školu, ale bylo to ve školce,

kteřá vlastně nebyla daleko od základní školy a takže tuhle možnost nemají všichni. A to ta poslední lekce pak probíhala v základní škole s učitelem.

A jakým způsobem probíhá spolupráce mezi Vámi a rodiči v průběhu lekcí projektu?

„A to si myslím, že spolupráce je dobrá, protože opravdu, když ty rodiče chybí nebo se omluví, že nemůžou, tak my jim právě poskytneme ty materiály aji metodiku a pracovní listy. A takže vlastně nezameškají, můžou si ty úkoly udělat doma s dětmi.“

A jak edukuje rodiče o možnostech dalšího rozvíjení dětí?

„No, právě předáváním tady těch podpůrných materiálů, pracovních a samozřejmě konzultace, schůzky, ale jako pravidelný informování o vývoji toho dítěte.“

A jakou zpětnou vazbu na projekt dostáváte od rodičů?

„A tak mi vždycky na konci projektu vyplňují rodiče dotazník a musím říct, že asi snad ve 100 procentech je ohlas kladný. Naopak by třeba chtěli ještě víc schůzek. To se mi stalo jako při hodně rodičů, že nevdí jim, že to je třeba my... tady na téhle školce to trvá 45 minut. Co jsem byla na školce předtím, tak tam to bylo hodinu, ale kolikrát jsme i tu hodinu přetáhli a rodičům to třeba vůbec nevdilo, a naopak chtěli toho ještě víc. Strašně se jim to líbilo.“

A jak děti reagují na průběh lekcí, když se odehrávají v přítomnosti jejich rodiče?

„Hm, no tak jako každý dítě někdy prostě před rodičem se chová úplně jinak. Kolikrát aji vzdorují a nechtějí pracovat. Je to teda i tím, že je to v odpoledních hodinách, což je vlastně taky negativum, to jsem tam nevedla. Že to je v odpoledních hodinách a ty děti už jsou dost unavené. A ještě když přijde některý rodič, tak děti někteří prostě vzdorují a nechtějí pracovat, spolupracovat.“

A jakou vnímáte potřebnost tohoto projektu pro děti předškolního věku?

„Hm, nemyslím si, že by to bylo úplně přínosem pro každého, ale je to určitě přínosem pro ty rodiče, kteří se rozhodují, jestli dát dítěti odklad školní docházky anebo ne. Takový to, co jsme navázkách, tak tam můžou, protože dneska o tom, bohužel, rozhodují jenom rodiče a oni tak mají možnost se podívat vlastně, jestli to dítě je zralý a je schopný prostě

se zapojit do normálního učebního procesu, aby se vydrželo tři čtvrtě hodiny soustředit, no.“

A v čem vnímáte změny u dětí, které projekt absolvovaly? Jestli třeba vidíte nějaký posun u nich?

„A to si myslím, že to asi nevidím. Že to je prostě jednorázová vždycky akce. Ještě většinou se rozvíjí dvě oblasti, takže jenom prostě, že rodičům spíš ukážem, jak se s těma dětma pracuje, ale že by to vyloženě mělo ten určitý projekt nebo to určitý rozvíjení té stránky nějaké velkej vliv na... na jejich rozvoj, to asi ne.“

A napadá vás ještě třeba něco, co chtěla k tomu říct k tomu projektu, co třeba nezaznělo?

„Třeba ty témata se mi líbí. Dřív jsme témata volili podle ročního období, ale nemohli jsme se úplně shodnout kdy, v kterém období to Hurá do školy dělat, protože když se dělá na podzim, kdy je teoreticky více času, tak ty děti ještě nejsou úplně zralý na tu školu. Jsou to většinou pětiletý děti a ještě nedosáhly 6 let, ale když už se to dělá v 2.pololetí, tak už je to jako skoro pozdě zase, protože už je tlačí zápisy a už se musí řešit jejich odklady školní zralosti. Takže spíš jako vycytat tu správnou dobu kdy tady ten projekt zařadit v tom školním roce.“

Dobře, tak vám moc děkuju.

Ukázka přepsaného rozhovoru s rodičem

Takže kolik je Vám let?

„45.“

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

„Středoškolský.“

Kolik máte dětí?

„2.“

A s oběma jste chodila na projekt Hurá do školy?

„Ne, jenom s mladším.“

Co Vás na projektu nejvíce zaujalo?

„No, určitě vedení té učitelky, jak vedla to Hurá do školy. Myslím, že to bylo docela na profesionální úrovni, to se mi určitě líbilo. A zaujalo mě, že se víc věnujou, tomu školskému tomu školnímu, předškolnímu programu jakoby. Myslím, že je to určitě prospěšný, kdo má děti v daném období narozený, tak určitě.“

Jak Vám vyhovoval počet lekcí, jejich délka a průběh lekcí?

„Bylo to v odpoledních hodinách, což si myslím, že pro ty děti je to už hodně náročný, ale jinak jako délka a počet lekcí asi určitě jo.“

Hm, takže byste třeba nepřidávala lekce nebo neubírala?

„Hm, nenene, myslím, že to bylo dostačující, že ty rodiče určitě mají čas, poznat to dítě, jak pracuje v tom dětském kolektivu, jo, takže pokud se chodilo pravidelně, tak si myslím, že to asi stačí.“

Které činnosti a aktivity Vám přišly nejpřínosnější?

„No, nejpřínosnější... Já myslím, že asi všechny, že tam bylo od každého kousek a bylo to zaměřené pokaždý na něco, jo. Jak na matematický rozvoj, jemnou motoriku, hrubou motoriku, myslím si, že tam bylo jako zahrnutý všechno.“

A jaký vidíte přínos pro Vás při účasti na projektu?

„Určitě nám to pomohlo se rozhodnout. Určitě jako jo, že když jsme mohli vidět, jak to dítě tam pracuje, protože samozřejmě jinak pracuje jinak... v té školce. Určitě to přínos jako... jaký? Jaký jste se ptala?“

Hm, jaký to byl přínos pro Vás?

„Hm, no asi se pak jako líp rozhodnout a mít větší přehled a myslím, že nám to napomohlo se rozhodnout k tomu odkladu, jo.“

A jaký to byl přínos pro Vaše dítě při účasti?

„Hm...přínos. Tak určitě si zase v tom menším kolektivu třeba našemu dítěti to vyhovovalo víc v menším kolektivu. Asi si to jako opakoval, jo. Bylo to spíš takové opakování, protože to dělali běžně ve školce, jo, tohlencto. Asi tak...“

A s čím jste na projektu nebyli spokojeni?

„S čím jsme nebyli spokojeni?“

Hm, třeba nějaká ta negativa toho projektu?

„Negativa jsem viděla to, že to bylo v pozdnějších odpoledních hodinách, jo, že ty děti, na některý ty úkoly, už byly unavený. Že ta únava u takhle malých dětí odpoledne už je znát.“

A co byste na projektu vylepšila do budoucna?

„Hm, asi ten čas bych dala dřív a asi úplně nic, mně to jako vyhovovalo, že já jsem ráda, že to tam bylo.“

A jak vaše dítě reagovalo během projektu? Reagovalo třeba jinak, když bylo s Vámi?

„Určitě jo, ale nedokážu to úplně posoudit. Myslím si, že co jsem slyšela od učitelek, jak se chová ve školce, jak se chová tam, tak samozřejmě to dítě se trochu pořád opírá o ty rodiče, jo, který tam vidí a jsou tam s ním, takže asi jenom tohle. Jinak se choval asi stejně.“

A bavily ho ty aktivity na projektu?

„Hm, bavily.“

A jakým způsobem probíhala spolupráce s ostatními rodiči a učitelem během projektu?

„Já myslím, že fungovala dobře, že si pomáhali, že když někomu něco nešlo, tak jako pomohli. Nebo i organizačně, já si myslím, že to bylo jako dobrý, že to nebylo...nic bych asi nevytkla úplně tam.“

A jak jste využili informace získané na projektu? Procvičovali jste například ty aktivity i doma?

„Hm, procvičovali jsme je určitě i doma a napomohlo to, zlepšit ty nedostatky, který měl. Soustředit se víc na to, co mu opravdu nešlo, že jsme viděli, že když mu to zadám doma,

jsem s ním, tak to zvládnul, a když jsem mu to zadala tam a popošla jsem třeba, nechala jsem ho volně pracovat, tak jsem viděla, že mu to prostě nejde, že se pořád otáčí po těch rodičích a potřebuje tu podporu toho rodiče. Nejistota v tom byla, takže já to shledávám jako určitě dobrý, jo, ten Hurá do školy.“

A bylo něco, co vás překvapilo? Třeba nějaké informace, co jste se dozvěděli nebo něco během projektu?

„Jako ohledně dítěte anebo celkově?“

Celkově právě.

„Hm, překvapilo mě, že ty děti opravdu pracují v tom kolektivu jinak, jo, ale jinak asi úplně asi nic.“

A jakou jste zaznamenali změnu u Vašeho dítěte po absolvování všech lekcí projektu?

„Změnu tak asi díky tomu že, no změnu...My jsme se jako na to soustředili na ty nedostatky takže, ale samozřejmě to dítě každým měsícem se zdokonaluje a ta školní zralost dozrává, takže asi jakoby mu to šlo potom líp, jo, že jsme se mohli soustředit na to, co opravdu nedostatek byl. Ted' už samozřejmě je to zas třeba už jinde, ale ted' už by zase byl připravený na tu školu, ale ještě si chvíli počkáme takže, no.“

Dobře, tak vám moc děkuju.

„To je všechno? Tak se rádo stalo.“

PŘÍLOHA 5 – Vzor formuláře informovaného souhlasu účastníka výzkumu

Vážený pane, vážená paní,

v souladu se zásadami etické realizace výzkumu Vás žádám o souhlas s Vaší účastí ve výzkumném projektu v rámci bakalářské práce

Název projektu: Projekt Hurá do školy a jeho přínos pro zúčastněné děti předškolního věku z pohledu jejich rodičů a pedagogů, kteří ho realizují

Řešitel projektu: Tereza Čejnová

Název pracoviště: Katedra primární a preprimární pedagogiky pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Vedoucí práce: Mgr. Martina Lietavcová, Ph. D.

Cíl výzkumu: Cílem bakalářské práce je reflektovat projekt Hurá do školy z pohledu pedagogů, kteří ho realizují a rodičů dětí, kteří se projektu s jejich dětmi zúčastnili.

Popis výzkumu: Praktická část bude realizována pomocí kvalitativního výzkumu, metodou rozhovoru s rodiči dětí předškolního věku, kteří se zúčastnili projektu Hurá do školy, a dále s vybranými pedagogy pracujícími na daném projektu.

Rozhovor bude se souhlasem účastníka/ce zapisován a jeho citace bude použita v bakalářské práci. Je zaručena anonymita, identita účastníka zůstane skryta. Zapojení se do kvalitativního výzkumu je dobrovolné, s možností kdykoliv a bez udání důvodu jej opustit.

.....

datum a podpis řešitele projektu

Prohlášení a souhlas účastníků s jejich zapojením do výzkumu:

Prohlašuji a svým níže uvedeným vlastnoručním podpisem potvrzuji, že dobrovolně souhlasím s účastí ve výše uvedeném projektu a že jsem měl/a možnost si řádně a v dostatečném čase zvážit všechny relevantní informace o výzkumu, zeptat se na vše podstatné týkající se účasti ve výzkumu a že jsem dostal/a jasné a srozumitelné odpovědi na své dotazy. Byl/a jsem poučen/a o právu odmítnout účast ve výzkumném projektu nebo svůj souhlas kdykoli odvolat bez represí.

Jméno a příjmení účastníka: ..... Datum narození: .....

Adresa trvalého bydliště účastníka: .....

Podpis účastníka: .....